

gazeta

IASTKOWSKA samorządowo - społeczna

Gmina
Jastków

UKAZUJE SIĘ OD 1990 R. • PL ISSN 1509-5657

Nr 4 (84)
grudzień 2022

- Samorząd nagrodzony – STRONY 4-5
- Epistolografia w bibliotece – STRONY 16-17
- Sztuka pomagania – STRONY 23-27

Z sesji Rady Gminy

28 października br. odbyła się 46. sesja Rady Gminy Jastków w tej kadencji. W jej trakcie podjęte zostały uchwały w sprawie m.in. określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolu publicznym i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę, zmiany uchwały z 27 września 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę, czy też nadania nazwy ulicy w miejscowości Snopków. Tradycyjnie przyjęte zostały również uchwały dotyczące zmian w budżecie gminy, które wynikają z jego bieżącej realizacji.

W trakcie październikowego posiedzenia w obecności rady wręczone zostały nagrody dla osób pracujących w oświacie. Otrzymały je:

- Anna Krzyżanowska za efektywne zarządzanie szkołą, stwarzanie warunków umożliwiających uczniom rozwijanie uzdolnień i zainteresowań, wdrażanie działań innowacyjnych w zakresie wychowania i opieki, realizację projektów profilaktycznych i prozdrowotnych oraz promowanie szkoły w środowisku;

- Dorota Dąbrowska za stwarzanie warunków umożliwiających uczniom osiąganie wysokich wyników nauczania z matematyki, wdrażanie nowatorskich metod nauczania, opracowanie autorskich programów i projektów matematycznych oraz podejmowanie działalności innowacyjnej;

- Maria Jastrzębska - Szkutnik za osiąganie wysokich wyników nauczania z języka polskiego, efektywne przygotowanie uczniów do konkursów szkolnych i zewnętrznych, wdrażanie nowatorskich metod nauczania, prowadzenie działalności innowacyjnej w zakresie edukacji teatralnej oraz aktywną współpracę ze środowiskiem lokalnym.

Z kolei na sesji 25 listopada br. rada przyjęła uchwałę w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jastków – część IV – etap B – obszar położony w obrębie geodezyjnym Tomaszowice-

-Kolonia. Wyraziła też zgodę na nabycie nieruchomości położonych w miejscowości Smugi. Radni określili stawki zwrotu kosztów przewozu uczniów niepełnosprawnych za 1 kilometr przebiegu pojazdu, a także uchwalili Wieloletni Program Współpracy Gminy Jastków z organizacjami pozarządowymi na lata 2023-2025.

Istotną częścią listopadowej sesji były głosowania nad uchwałami w sprawie stawek podatkowych w naszej gminie na 2023 rok. Biorąc pod uwagę szereg potrzeb inwestycyjnych w gminie zgłaszanych przez mieszkańców oraz sytuację inflacyjną w kraju radni uchwalili proponowane stawki, uwzględniające niewielkie podwyżki podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego. Bez zmian pozostał podatek od środków transportowych, radni odrzucili też uchwałę w sprawie podatku leśnego, co oznacza, że także w przyszłym roku nie będzie on przez gminę pobierany.

Na tej sesji gościliśmy też Krzysztofa Góreckiego, któremu wspólnie z radnymi i panią wójt podziękowaliśmy za wieloletnią pracę społeczną na rzecz gminy, w związku z jego jubileuszem 50-lecia pracy

w Ludowych Zespołach Sportowych oraz jubileuszem 15-lecia Stowarzyszenie „U Źródeł Ciemni”, którego jest prezesem.

Przed nami ostatnia sesja w tym roku, gdzie głównym punktem obrad będzie uchwalenie budżetu na 2023 rok. Kolejny raz przedstawiony przez panią wójt projekt budżetu jest bardzo ambitny i zakłada realizację wielu inwestycji, wartych dziesiątki milionów złotych. W nadchodzącym roku gmina skupi się głównie na dokończeniu budowy zalewu w Pannieńszczyźnie, rozbudowie infrastruktury szkolnej w Tomaszowicach, Ożarowie i Jastkowie, a także inwestycjach kanalizacyjnych w aglomeracji Lublin oraz Tomaszowicach-Kolonii, gdzie po wielu latach starań udało się wreszcie zgromadzić niezbędne dokumenty i złożony został wniosek do starosty lubelskiego o pozwolenie na budowę.

Na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok, w imieniu Rady Gminy Jastków, życzę wszystkim naszym mieszkańcom zdrowia, szczęścia, spełnienia marzeń, mało trosk a wielu powodów do radości oraz zgody i spokoju w naszej „Małej Ojczyźnie”.

Marek Wiczerzak

Szanowni Mieszkańcy

Kolejny rok za nami. Ja osobiście nie pamiętam, żeby dawniej tak błyskawicznie upływał czas. Może to oznaka starzenia się i trudności podążania za biegiem zdarzeń i tempem życia? Niewątpliwie wszystko to, co się w tym roku zdarzyło jest dla nas trudne i napawa nas każdego dnia przeróżnymi obawami. Martwimy się o kondycję finansową, bo inflacja pożera nasze dochody w zastraszającym tempie. Martwimy się o dostęp do energii, bo na tym rynku zapanował chaos. Nadeszła zima i wielu z nas nie ma opału i środków finansowych, aby kupić go po tak wysokich cenach.

To są troski codzienne każdego z nas. W tle jednak, cały czas strachem i obawami o przyszłość napawa nas wojna, która toczy się od tylu miesięcy w pobliżu naszego kraju. Historycznie wiemy też, że nasz sąsiad zza wschodniej granicy – Rosja, zawsze miał imperialne zapędy i wolność, czy suwerenność innego narodu nie stanowiła przeszkody w podbojach i zniewoleniu. Tak zresztą rządzący Rosją od wieków traktowali również własny naród, co obserwujemy i dziś, na co dzień.

Trudno sobie wyobrazić, jakie byłoby nasze położenie gdybyśmy nie byli członkami struktur europejskich i sojuszy. Czy agresor zatrzymałby się na naszej wschodniej granicy? Czy bylibyśmy w stanie sami się obronić? Myślę, że każdy z nas często zadaje sobie te pytania. Chaos gospodarczy i energetyczny, jaki wywołany został przez świadome działania Rosji dotyka nas wszystkich w Europie. Naocznie przekonaliśmy się, że nie można mieć zaufania gospodarczego, handlowego i politycznego do takiego partnera. A tym bardziej uzależniać się w takim stopniu od jego upolitycznionych surowców. Musimy rozumieć te wszystkie mechanizmy, bo one mają ogromny wpływ na nas tu teraz, w naszej gminie, w każdej instytucji, w każdym gospodarstwie domowym i w każdej firmie.

Różne działania i próby zaradzenia sytuacjom kryzysowym nie zawsze będą dla wszystkich korzystne i zadowalające. Wiele z tych zadań spadło na gminy. Ogrom dodatkowej pracy dotyka Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i urząd gminy. Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o dopłaty na zakup opału, o dodatki energetyczne oraz zorganizowanie przez urząd dystrybucji węgla w sytuacji, gdy nie mamy wpływu na drobiazgowo i niejasne przepisy, ani na to, jaki węgiel i od kogo otrzymamy, stawia nas w bardzo trudnym położeniu. Powstrzymajmy się więc od nieprzemysłanej krytyki i czasem przemyślmy nasze wypowiedzi. Na marginesie muszę wspomnieć o tych, co przy okazji ubiegania się o dodatki i dopłaty, zmuszeni zostali wreszcie zapłacić za odbiór odpadów komunalnych.

Złość i niezadowolenie mieszkańcy w pierwszej kolejności kierują do nas, pracowników tych instytucji, którym odgórnie przydzielono te zadania. I nie chodzi tutaj o niechęć do wykonywania tych zadań, ale o możliwości organizacyjne, tech-

niczne i personalne urzędu. Przecież nie mamy dodatkowych środków na zakup urządzeń, sprzętu i taboru potrzebnego do dystrybucji węgla. Nie mamy też środków i wolnych etatów, żeby zatrudnić dodatkowych pracowników. Niemniej jednak dokładamy wszelkich starań, aby jak najlepiej wykonać to zadanie i w miarę szybko dostarczyć węgiel naszym mieszkańcom.

Z pewnością, obok pracowników GOPS-u i urzędu gminy, duża w tym zasługa naszych przedsiębiorców, od lat zajmujących się tego typu działalnością. Pragnę gorąco podziękować wszystkim przedsiębiorcom za szybki odzew, zgodę na współpracę oraz bezcenne rady wynikające z ich wieloletniej praktyki.

Wszystkie te zawirowania gospodarcze i polityczne bezpośrednio dotyczą również gminę i gminne instytucje. Z tego powodu bardzo kłopotliwe okazało się przygotowanie projektu budżetu na przyszły rok. Wysokie i ciągle rosnące wydatki bieżące, a jednocześnie znacznie zmniejszone dochody z podatku PIT i z subwencji powodują, że realizacja planu finansowego w roku przyszłym będzie bardzo trudna. Zależy nam bardzo na nieprzerwanym zaczętych inwestycji i tych planowanych, na które otrzymaliśmy środki zewnętrzne jak: budowa sali gimnastycznej w Ożarowie, rozbudowa szkoły w Jastkowie, budowa infrastruktury sportowej przy szkole w Tomaszowicach, droga w Sługocinie, budowa świetlicy w Marysinie czy inwestycje wodnokanalizacyjne i budowa nowego ujęcia wody w Dąbrowicy.

Ciągle jest jeszcze wiele potrzeb inwestycyjnych, choć naprawdę wiele już wykonaliśmy. Cieszę się ogromnie ze współpracy z radą gminy i zrozumienia wszystkich problemów. Wbrew temu, co mówią ci, którym marzą się kłótnie i „zadymy” i chętnie by oglądali takie lokalne spektakle, staramy się szukać zawsze płaszczyzny do

porozumienia. Osobiście dokładam wielu starań, aby gruntownie przedstawiać radnym wszystkie problemy, a radni pod przewodnictwem Marka Wieczerczaka, jako reprezentujący ogół mieszkańców bardzo odpowiedzialnie szukają rozwiązań.

Bywają też chwile pełne emocji i gorących dyskusji, jak choćby ostatnio przy uchwalaniu stawek podatków lokalnych. Podczas spotkań i posiedzeń komisji rady ścierały się różne głosy i stanowiska, ale również w tej sprawie znaleźliśmy kompromis. Wprawdzie będzie on rzutował na poziom dochodów gminy i tym samym możliwość realizacji niektórych zadań, ale doskonale rozumiem też atmosferę drożyzny i buntowania się mieszkańców przed rosnącymi wydatkami.

Kończący się rok można podsumować dość pozytywnie. Wykonaliśmy kolejne potrzebne inwestycje drogowe, buduje się zbiornik retencyjny, trwa renowacja stawów i niektórych obiektów w zespole pałacowo-parkowym. Pełną parą pracuje zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w Snopkowie, uczniowie SP w Snopkowie uczą się w rozbudowanej szkole, trwa całkowita przebudowa i modernizacja ujęcia wody w Snopkowie. Realizowane są kolejne etapy budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Kol. Płouszowice i w Dąbrowicy. Budowane są kolejne, niezbędne odcinki wodociągów. Oddano do użytku odcinki oświetlenia w Smugach oraz w Baraku i w Dębówce. Wpłaciliśmy również pierwszą ratę na poczet zakupu pomieszczeń na przedszkole samorządowe w Snopkowie.

Nasza gmina, na uroczystej gali zorganizowanej przez władze województwa, otrzymała wyróżnienie specjalne za dobre wykorzystywanie funduszy unijnych, jako lider projektu dla ośmiu gmin dotyczącego „Poprawy spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego”. Wspólnie z partnerami zrealizowaliśmy projekt za ponad 44 mln zł.

W obecnej perspektywie finansowej zostaliśmy również dostrzeżeni. 23 listopada br. zostało powołane stowarzyszenie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, w skład, którego weszło Miasto Lublin, 4 powiaty i 21 gmin. Na zintegrowane inwestycje, realizowane w samorządowych partnerstwach przewidziano znaczne środki Unii Europejskiej. Podczas głosowania, na wniosek Prezydenta Lublina, zostałam wybrana do składu zarządu tego stowarzyszenia, co pozwoli mi efektywnie pracować na rzecz naszej gminy, jak również na rzecz partnerów.

Szanowni Państwo,

nadchodzą radosne Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok. Niech te Święta przyniosą nam upragniony pokój, zdrowie i pomyślność. Niech ustaną spory i podziały, Cieszymy się rodziną, kontaktami z przyjaciółmi i degustacją świątecznych, tradycyjnych potraw. Może mniej wystawnych niż dotychczas, ale z nadzieją i wiarą na lepsze jutro. Do siego roku!

TERESA KOT

Niezwyciężona ósemka

28 X 2022 roku w Lublinie odbyła się uroczysta Gala „Europejski Samorząd – Ambasador Funduszy Europejskich”. Celem wydarzenia było uhonorowanie i docenienie samorządów, które najbardziej efektywnie wdrażały środki unijne w naszym regionie w perspektywie finansowej 2014-2020, rozliczając je w sposób prawidłowy, mając na uwadze realne potrzeby mieszkańców, włączając ich w proces ustalania inwestycji priorytetowych.

Indywidualne działania poszczególnych gmin przełożyły się również na sukces całego Województwa Lubelskiego, którego beneficjenci najczęściej ubiegali się o środki z innych źródeł, niż regionalne programy Unii Europejskiej, w wyniku czego Lubelszczyzna jest obecnie liderem we wdrażaniu funduszy unijnych Polsce. Konkurs, realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego odpowiedzialny za wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (RPO WL 2014-2020), obejmował 5 kategorii (Rewitalizacja, Środowisko, Dziedzictwo kulturowe i naturalne, Włączenie społeczne i edukacja oraz Zdrowie i polityka senioralna). W każdej kategorii wyłoniono laureata oraz przyznano wyróżnienia.

Podczas Gali przyznane zostało także wyróżnienie specjalne dla gminy Jastków, jako lidera projektu partnerskiego, dotyczącego poprawy spójności przestrzennej, społecznej, kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację, w związku z realizacją projektu, pn.: „Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację”.

Ambasador Funduszy Europejskich

to tytuł przyznany ośmiu partnerom za projekt realizowany na terenie gmin, położonych w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym (LOF). Jedną z zasad polityki rozwoju społeczno-gospodarczego w ramach Unii Europejskiej jest współdziałanie w partnerstwie, na wszystkich szczeblach administracji. Zasadach ta legła u podstaw utworzenia Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF), w którym partnerstwo zawiązało miasto Lublin z 15 sąsiadującymi gminami. W jego ramach realizowane były między innymi Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) wynikające ze zdiagnozowanych i spójnie powiązanych potrzeb poszczególnych jednostek. Wspólna praca samorządów od początku przygotowania do realizacji zaplanowanych inwestycji zaowocowała lepszym poznaniem problemów, wymianą doświadczeń i dobrych praktyk oraz zwiększeniem efektywności zaplanowanych rozwiązań. Jednym z zadań podjętych przez osiem gmin LOF była realizacja projektu „Poprawa spójności przestrzennej społecznej i kulturowej Lubelskiego obszaru funkcjonalnego poprzez rewitalizację”.

Wybrane w poszczególnych gminach obiekty i przestrzenie zdegradowane, poddano przebudowie lub adaptacji i nadano im nowe funkcje zgodnie z celami określonymi w projekcie. Jastków podjął się funkcji lidera tego projektu, biorąc na siebie trudne zadanie koordynacji działań

i rozliczeń przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim. Efekty realizowanego projektu w poszczególnych gminach są imponujące.

Lider projektu

- gmina Jastków koordynowała działania realizowane w 4 powiatach: lubelskim, świdnickim i lubartowskim. W ramach projektu każda z gmin przeprowadziła kompleksowe działania w zakresie przestrzeni, zagospodarowania terenu, czy adaptacji zdegradowanych obiektów w celu nadania im nowych funkcji.

Szczegółowy zakres prac w poszczególnych gminach:

Gmina Jastków

W ramach przedsięwzięcia dokonano rewitalizacji 2 budynków oraz przestrzeni wokół nich:

- Budynku Agronomówki oraz zagospodarowania terenu wokół
- Parking dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Budynku poprzemysłowego oraz zagospodarowania terenu wokół
- Kompleksu budynków gospodarczych a także
- plac zabaw i siłownię zewnętrzną.

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 2 294 osoby.

Gmina Jabłonna

W ramach projektu zadaniami objęto:

- budynek Urzędu Gminy Jabłonna Gminna Biblioteki Publicznej w Jabłonie/ obecnie Biblioteka Publiczna w Jabłonie
- Plac promocji produktu lokalnego i rolnictwa
- Parking i plac w centrum miejscowości Jabłonna-Majątek
- Remiza OSP w Jabłonie-Majątek

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 2 101 osób.

Gmina Konopnica

W ramach projektu wsparciem objęto:

- Budynki oraz zagospodarowanie terenu w Maryninie
- Budynek ZOZ Motycz oraz zagospodarowanie terenu

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 4 747 osób.

Gmina Lubartów

W ramach projektu zadaniami objęto:

- Budowa siedziby filii Gminnej Biblioteki Publicznej, świetlicy, siedziby OSP

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 637 osób.

Gmina Strzyżewice

W ramach projektu zadaniami objęto:

- Zespół dworsko - parkowy w Strzyżewicach
- Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 2 938 osób.

Gmina Niedzwica Duża

W ramach projektu zadaniami objęto:

- Plac przed kościołem oraz teren przed i za ośrodkiem kultury
- Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 2 082 osoby.

Gmina Niemce

W ramach projektu zadaniami objęto:

- Budynek na cele społeczno-kulturowe wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu
- Budynek w miejscowości Dys (tzw. „Samsonówce”) oraz teren wokół – mieszkania socjalne

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 1 249 osób.

Gmina Piaski

W ramach projektu zadaniami objęto:

- Tereny wokół ruin Zboru Kalwińskiego „Kościelec”.
- Centrum Aktywności Lokalnej w miejscowości Bystrzejowice Drugie

Z powstałej infrastruktury w pierwszym roku funkcjonowania skorzystało 2 104 osoby.

**AGNIESZKA DOBROWOLSKA,
ANNA POTERUCHA-RADOMSKA**

PODSUMOWANIE BUDŻETU PROJEKTU:

Gmina	dofinansowanie	Całkowity wkład własny	Ogółem
Jastków	2 113 649,35	2 569 099,99	4 682 749,34
Jabłonna	5 766 418,67	1 497 713,17	7 264 131,84
Strzyżewice	4 105 621,59	1 016 200,26	5 121 821,85
Konopnica	5 701 581,17	4 582 706,13	10 284 287,30
Niedzwica Duża	4 700 476,76	441 826,92	5 142 303,68
Niemce	4 909 042,61	324 728,27	5 233 770,88
Lubartów	2 108 038,29	582 391,45	2 690 429,74
Piaski	2 584 024,64	445 836,17	3 029 860,81
Razem projekt	31 988 853,08	11 460 502,36	43 449 355,44

PRODUKTY OSIĄGNIĘTE PODCZAS REALIZACJI PROJEKTU POPRAWA SPÓJNOŚCI:

Lp.	Wskaźnik produktu:	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
1	Gmina Jastków	3	0,42	2	
2	Gminy Jabłonna	3	2	3	
3	Gmina Konopnica	4	1,34	3	
4	Gmina Lubartów	1	0,2035	1	
5	Gmina Niedzwica Duża	1	0,78	1	
6	Gmina Piaski	1	5,9871	1	49644
7	Gmina Jabłonna	3	2	3	
8	Gmina Niemce	2	0,3	2	

EFEKTY PROJEKTU POPRAWA SPÓJNOŚCI

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu:

Nazwa Gminy	Założona wartość	Wartość osiągnięta
Niedzwica Duża	950	2 082
Niemce	500	1 249
Jabłonna	1850	2 101
Jastków	1000	2 294
Konopnica	2 724	4 747
Lubartów	637	637
Piaski	2 000	2 104
Strzyżewice	400	2 938
Razem	10 061	18 152

Łącznie po realizacji projektu łącznie z obiektów skorzystało 18 152 osób/rok, oraz 3 przedsiębiorstwa.

Dodatkowo Partnerstwo zaowocowało zdobyciem nowych doświadczeń, a także umiejętności wspólnego działania, co stanowi znakomity fundament do dalszej współpracy.

METRYKA PROJEKTU:

Numer Projektu: RPLU.13.08.00-06-0002/17

Nazwa Programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Oś Priorytetowa: 13 Infrastruktura społeczna

Działanie: 13.8 Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

Całkowita wartość Projektu: 43 449 355,44 zł

Wydatki kwalifikowalne: 36 012 425,51 zł, w tym kwota dofinansowania: 31 988 853,08 zł (wkład UE 28 387 610,75 zł)

Cel: Przyspieszenie zrównoważonego rozwoju poprzez rewitalizację przestrzenną i społeczną LOF (Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego).

50 lat w służbie sportu

Na listopadowej sesji Rady Gminy, w obecności wszystkich radnych, wójt gminy Jastków Teresa Kot wraz z przewodniczącym rady Markiem Wieczerezakiem wręczyli mieszkańcy Moszny Krzysztofowi Góreckiemu okolicznościowe grawerony w związku z jubileuszem 50-lecia jego pracy w Ludowych Zespołach Sportowych oraz jubileuszem 15-lecia Stowarzyszenia „U Źródeł Ciemiegi”, którego jest prezesem. Była to okazja do podziękowań za wieloletnią pracę na rzecz mieszkańców gminy Jastków, w szczególności dzieci i młodzieży.

Wszystko zaczęło się w 1972 roku od rejestracji klubu „Zryw” Miłocin w gm. Jastków, którego prezesem został właśnie Krzysztof Górecki. Przez 50 lat działalności zorganizował on około 300 imprez sportowo-rekreacyjnych, w których wzięło udział ok. 45 tys. osób (nie wliczając w to meczów ligowych np. Legionu Tomaszowice, na które podczas gry w IV lidze przychodziło nawet po tysiąc osób).

Przez te wszystkie lata zorganizował też kilkanaście obozów sportowo-wypoczynkowych oraz wyjazdów na imprezy sportowe wysokiej rangi. Na koncie ma również organizację ok. 60 festynów sportowo-rekreacyjnych, w tym prestiżowych Turniejów Miast i Gmin, wielokrotnie nagradzanych przez centralę LZS za wzorową organizację, co przekładało się na konkretne nagrody. Miłocin był wiele razy areną zmagania młodych talentów sportowych z województwa lubelskiego, chociażby szachistów walczących w zawodach „O Złotą Wieżę”,

czy piłkarzy i piłkarek w turniejach „Piłkarska Kadra CzeKa”.

Mało kto, wie, że Krzysztof Górecki był w latach 90-tych w sztabie ludzi, którzy organizowali ligowe mecze żużlowego Motoru Lublin z Hansem Nielsenem w składzie. Ważny i ciekawy etap w 50-letniej działalności Góreckiego stanowiła przygoda z Jastkowskimi Klubem Sportowym „Legion” Tomaszowice, w latach 1997-2004, gdzie najpierw pełnił funkcję prezesa, a następnie dyrektora klubu. W tym czasie drużyna wywalczyła historyczny awans do IV ligi, gdzie przez kilka sezonów z powodzeniem rywalizowała z takim zespołami jak Motor Lu-

blin, Lublinianka Lublin, Chełmianka Chełm, AZS Biała Podlaska czy Hetman Zamość. Klub prowadził też szkolenie młodzieży na szeroką skalę, powołując do życia własną szkołę piłkarską.

Obecnie Krzysztof Górecki jest prezesem Stowarzyszenia Regionalnego „U Źródeł Ciemiegi”, które organizuje dzisiejszy bal oraz prezesem Fundacji Stary Sad. Jest także członkiem Prezydium Rady Wojewódzkiej LZS oraz konsultantem rządowego programu „Klub 2022” na województwo lubelskie.

MAREK WIECZERZAK

Krew znów popłynęła do potrzebujących

23 października br. na parkingu pod kościołem w Tomaszowicach odbyła się kolejna udana zbiórka krwi zorganizowana przy współpracy z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolécznictwa w Lublinie oraz Stowarzyszeniem Regionalnym „U Źródeł Ciemiegi”. Zarejestrowanych zostało 14 osób, a krew oddało 13, w tym 1 po raz pierwszy w życiu. Dzięki temu prawie 6 litrów krwi trafiło do osób chorych i cierpiących. To była trzecia i zarazem ostatnia w 2022 roku tego typu akcja na terenie gminy Jastków. W dwóch poprzednich, które było organizowane w Tomaszowicach w marcu i sierpniu uczestniczyły 32 osoby, z czego krew oddało 17. Dziękuję wszystkim krwiodawcom za ofiarowany dar serca oraz sponsorom akcji: Gminie Jastków, Fabryce Cukierków „Pszczółka” z Lublina oraz firmie Dores Gastronomia z Tomaszowic. Podziękowanie kieruję też do proboszcza parafii pw. św.

Apostołów Piotra i Pawła w Tomaszowicach, ks. Józefa Brodaczewskiego, za udostępnienie parkingu i promocję honorowego krwio-

dawstwa wśród parafian. Do zobaczenia na kolejnych akcjach w 2023 roku.

MAREK WIECZERZAK

LEGIONISTOM WALCZĄCYM W BITWIE POD JASTKOWEM W SIERPNIU 1915 ROKU

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej

Wprzededniu Święta Niepodległości i Dnia Patrona w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej bohaterskim Legionistom, którzy walczyli w bitwie pod Jastkowem od 31 VII do 3 VIII 1915r., a następnie po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w roku 1918 stanowili elitę II RP i zasłużyli się dla ojczyzny działalnością państwową, polityczną, społeczną i literacką.

Odsłonięcie pamiątkowej tablicy to jedno z najważniejszych zadań w realizacji projektu edukacyjnego zatytułowanego „Bohaterskim Legionistom walczącym w bitwie pod Jastkowem w 1915 roku – mało znane karty najnowszej historii Polski”. Powstał on z inicjatywy wójta Gminy Jastków, Teresy Kot oraz prezesa Oddziału Lubelskiego Związku Piłsudczyków i jednocześnie wiceprezesa Okręgu Lubelskiego Związku Oficerów Rezerwy, Tomasz Dyzmy oraz kapitana Andrzeja Bisa.

Projekt ten, opracowany przez dyrekcję szkoły, nauczycieli historii i plastyki zakłada w kilkuletniej perspektywie realizację wielu ważnych celów wychowawczych i dydaktycznych. Uczniowie badają biografie Legionistów, zbierają materiały, docierają do źródeł historycznych. Opiekę merytoryczną nad projektem sprawuje dr hab. Cezary Taracha prof. KUL. Ogromne wsparcie w swoich pracach szkoła otrzymała również od dyrektora Oddziału Lubelskiego Instytutu Pamięci Narodowej, dr. Roberta Derewendy.

Obchody związane z uczczeniem pamięci żołnierzy walczących pod Jastkowem rozpoczęły się mszą świętą w kościele p.w. NMP Królowej Polski w Jastkowie. Następnie poczty sztandarowe, zaproszeni goście, delegacje uczniów, nauczycieli, rodziców oraz harcerze przeszli na Cmentarz Legionistów, gdzie zostały złożone wieńce i zapalono znicze. W ten sposób oddano hołd tym, którzy nie zawahali się poświęcić życie za wolność naszej Ojczyzny. Odsłonięcia tablicy dokonali Lubelski Kurator Oświaty pani Teresa Misiuk oraz inicjatorzy projektu i fundatorzy tablicy: wójt gminy Jastków pani Teresa Kot, pan Tomasz Dyzma i pan Andrzej Bis. Następnie ks. proboszcz Grzegorz Zadrozny dokonał poświęcenia tablicy.

W dalszej części uroczystości został zaprezentowany film poświęcony Legionistom, a szczególnie działalności Bro-

nislawa Wilhelma Pierackiego, przygotowany przez uczniów pod kierunkiem pani Marii Dudek. Następnym punktem obchodów był program artystyczny upamiętniający bohaterską walkę stoczoną na polach bitewnych Jastkowa, gdzie żołnierze dali świadectwo odwagi, niezwykłej ofiarności i umiłowania ojczyzny. Uroczystość uświetnili swoją obecnością m.in.: Waldemar Podsiadły reprezentujący Wojewodę Lubelskiego, Zbigniew Wojciechowski – wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Grzegorz Kozioł – członek Zarządu Powiatu Lubelskiego, Teresa Misiuk – Lubelski Kurator

Oświaty, Marek Wiczerzak – przewodniczący Rady Gminy Jastków, prof. dr hab. KUL Cezary Taracha, dr hab. Jacek Romanek – naczelnik Oddziału IPN w Lublinie, mjr Rafał Mazur z 19 Lubelskiej Brygady Zmechanizowanej, por. Bartosz Góra – Dowódca 212 Kompanii Lekkiej Piechoty z 21 Batalionu Lekkiej Piechoty w Lublinie.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyjęli zaproszenie i wspólnie z naszą szkolną społecznością uczestniczyli w tak ważnym dla nas wydarzeniu.

ANNA KRZYŻANOWSKA

Projekt POMOST

Szkoła Podstawowa w Snopkowie, we współpracy z Akademią Nauk Stosowanych Wincenego Pola w Lublinie, już po raz drugi bierze udział w projekcie POMOST - Międzypokoleniowy Model Studiowania. Są to bezpłatne zajęcia dla uczniów, które mają pobudzać aktywność edukacyjną i kulturową w ramach Uniwersytetu Dziecięcego. W czasie warsztatów prowadzonych przez panią Agnieszkę Reszkę uczniowie przeprowadzali doświadczenia biologiczne i chemiczne, zdobywali wiedzę z zakresu przedmiotów przyrodniczych oraz poszerzali swoje zainteresowania. Dodatkowymi elementami tego projektu było zakupienie pomocy dydaktycznych na kwotę 5.000 zł oraz wycieczka uczniów klas V i VI b do Muzeum Nauk Kopernika w Warszawie. Wszyscy bawili się doskonale.

KATARZYNA GOLAN

Laboratoria Przyszłości

Szkoła Podstawowa im. Józefa Ignacego Kraszewskiego przystąpiła do rządowego programu Laboratoria Przyszłości. Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). W ramach programu zakupiliśmy między innymi drukarkę 3D, gogle VR, aparat fotograficzny z akcesoriami, dyktafon, standardowy zestaw Photon: robotyka i sztuczna inteligencja czy zestaw edukacyjny Arduino.

Nauczyciele i uczniowie stopniowo wdrażają się do pełnego wykorzystywania sprzętu podczas zajęć. Grono pedagogiczne szkoli się z obsługi i programowania gogli oraz korzystania z Photon. Na niektórych lekcjach uczniowie mogli już zapoznać się z okularami VR czy możliwościami zestawów do programowania. Na zajęciach matematyczno - informatycznych uczniowie tworzą makietę miasta, po którym porusza się robot (zestaw Photon). Podczas lekcji języka polskiego uczniowie klas starszych nagrywają swoje wystąpienia - m.in. prognozę pogody, przemówienia, występy z okazji Narodowego Czytania czy scenki z mitów. Ponadto nagrywane są minisłuchowiska. Zarejestrowane zostały też (w formie dźwiękowej) spotkania w ramach projektu Mobilna Filharmonia. Podczas zajęć koła medialnego uczniowie uczą się montować nagrania, robić

zdjęcia, obsługiwać sprzęt fotograficzny, korzystać z takich akcesoriów, jak oświetlenie, blendy, statywy i inne. Oni też robią zdjęcia podczas uroczystości szkolnych.

To dopiero początek naszej drogi z Laboratoriami Przyszłości, dużo jeszcze musimy się nauczyć, ale jest to ciekawe wyzwanie dla wszystkich, uczniów i nauczycieli. Wszyscy też z całą pewnością dużo się dzięki temu uczyliśmy.

MARIA JASTRZĘBSKA - SZKUTNIK

Mobilna filharmonia

W październiku i listopadzie w Szkole Podstawowej w Snopkowie - oraz w pozostałych szkołach z terenu gminy Jastków - gościli wspaniali muzycy. Przyjeżdżali do nas w ramach projektu o nazwie „Mobilna filharmonia”, realizowanego przez Stowarzyszenie Wschód Kultury we współpracy z Gminą Jastków.

Podczas czterech spotkań uczniowie z jednej strony dowiedzieli się wiele o tworzeniu muzyki, rodzajach instrumentów, o ich budowie czy sposobach wydobycia z nich dźwięku. Z drugiej zaś strony mieli niepowtarzalną okazję posłuchać pięknych utworów - zarówno z repertuaru muzyki poważnej, jak i rozrywkowej czy popularnej - i obcować ze sztuką na najwyższym poziomie. Zobaczyli i usłyszeli skrzypce, altówkę czy kontrabas, tubę, trąbkę, flet poprzeczny i klarnet, harfę, ksylofon i perkusję. Kontakt z żywą muzyką to bardzo cenne, ważne doświadczenie, które dostarczyło wielu emocji i wzruszeń. Bardzo dziękujemy pomysłodawcom tego projektu. Mamy nadzieję, że mobilna filharmonia do nas powróci.

MARIA JASTRZĘBSKA - SZKUTNIK

Święto Niepodległości

10 listopada odbyła się uroczystość z okazji przypadającego na następny dzień Narodowego Święta Niepodległości. Akademię przygotowali uczniowie klasy IV. Podczas występu przypomnieli losy Polski - zabory, walkę o odzyskanie wolności, działalność Józefa Piłsudskiego. Na scenie pojawili się zaborcy - symbolizowani przez sępy, gazeciarki, informujący o najważniejszych wydarzeniach, Komendant wzywający żołnierzy do walki. Całość uzupełniły wiersze i pieśni patriotyczne. Dziewczęta pięknie zaśpiewały «Rotę» Marii Konopnickiej, a wszyscy uczniowie - ulubiony utwór Marszałka - «My,

Pierwsza Brygada». Była to prawdziwa, żywa lekcja historii.

MARIA JASTRZĘBSKA - SZKUTNIK

Ślubowanie pierwszoklasistów

„Niech wyrosną z was tacy, którzy ku gwiazdom wlecieć zapragną”.

Słowa Janusza Korczaka były mottem tegorocznego ślubowania klas pierwszych, które odbyło się 27 października. Jednak, żeby najmłodszy uczniowie dostąpili tego zaszczytu, musieli najpierw zdać egzamin przygotowany dla nich przez starszych kolegów z klasy trzeciej. Dlatego uczniowie z klasy 1a i 1b już od początku roku szkolnego przygotowywali się na to ważne wydarzenie. Uczyli się o zasadach bezpieczeństwa na drodze, higienie, zachowaniu na lekcjach, właściwym przygotowaniu do lekcji i odpowiednim wyposażeniu tornistra. Poznali legendy o powstaniu państwa polskiego, uczyli się piosenek i ćwiczyli krakowiaka. Codzienne zaangażowanie i chęć do nauki sprawiły, że wszystkie postawione przed nimi zadania wykonali znakomicie, zaś egzamin zdali celująco! Teraz już nic nie stało na przeszkodzie, żeby pani dyrektor, Anna Ducin, z wielką przyjemnością pasowała każdego pierwszoklasistę na ucznia Szkoły Podstawowej w Snopkowie.

Występ pierwszaków został doceniony widzów, którzy nie kryli swojego wzruszenia i radości. Na koniec na uczniów czekały upominki, a na wszystkich gości - słodkie przekąski przygotowane przez rodziców. Cieszymy się, że mamy w szkole tak wspaniałych uczniów!

BARBARA SAGAN, MARIA JĘDREJEC

Dzień Edukacji Narodowej

13 października dzieci, uczniowie i nauczyciele naszej szkoły mogli obejrzeć występ klas II i III z okazji przypadającego na następny dzień święta polskiej oświaty. Dzieci spisały się wspaniale. Recytowały, składały życzenia, śpiewały piosenki, bawiły zgromadzonych skeczami, a nawet zaprezentowały się w pokazie nauczycielskiej mody, a wszystko robiły wesoło, energicznie, żywiołowo. Występ wprowadził zgromadzonych widzów w doskonały nastrój! Na koniec zabrzmiało gromkie „Sto lat!” dla nauczycieli i pracowników szkoły, a dzieci rozdały wykonane przez siebie upominki. To był niezapomniany dzień.

Maria Jastrzębska - Szkutnik

Szkolne innowacje

Pandemiczna rzeczywistość ostatnich dwu lat pozostawiła u wielu uczniów problemy z motywacją, zniechęcenie, brak zaangażowania. Wspólnie z rodzicami szukamy skutecznych sposobów, by temu przeciwdziałać. Wiele doraźnych działań nie przyniosło jednak pożądanego efektu, dlatego postanowiliśmy działać systemowo i innowacyjnie. W tym celu, zainspirowani projektem „Lider100”, opracowaliśmy innowację

„Szkolni liderzy samorozwoju”.

Jest to program wykorzystujący metodę tutoring, realizowany w ścisłej współpracy nauczycieli, rodziców i najbliższego otoczenia dziecka. Polega on na rozwijaniu określonych kompetencji społecznych, a w ramach tych kompetencji kształtowaniu konkretnych nawyków dostosowanych do wieku ucznia, (np. wywiązywanie się ze swoich obowiązków, dbanie o porządek).

Uczniowie, po dokonaniu samooceny, opracowują plan rozwoju, który wdrażają przez miesiąc. Określają też bardzo dokładnie swoje motywatory, opisując dlaczego chcą

pracować nad wyrobieniem konkretnego przyzwyczajenia. Po miesiącu dokonują ewaluacji i ... mogą przystąpić do pracy nad kolejnym nawykiem. Uczniowie mają swoich trenerów osobistych (tutorów), którzy wspomagają ich na drodze rozwoju osobistego (w tej roli wychowawcy, pedagog, psycholog). Kluczową, wspierającą rolę odgrywają też rodzice i otoczenie dziecka.

W listopadzie do programu po raz pierwszy przystąpili tylko najbardziej zmotywowani uczniowie i ich rodzice, ale kolejni ochotnicy, chcący pracować nad sobą, już

czekają w kolejce. Mamy nadzieję, że innowacja przyczyni się do propagowania kultury samorozwoju, będzie źródłem sukcesu dla uczniów i satysfakcji dla wszystkich zaangażowanych.

Akademia Rodziców „Razem możemy więcej”

to drugi nasz pomysł na szukanie sposobów dotarcia do młodych ludzi. Postanowiliśmy wspólnie z rodzicami spotykać się na warsztatach, wykładach, zajęciach prowadzonych w formie stacjonarnej i online, by dzielić się doświadczeniem, poszukiwać skutecznych rozwiązań, które pomogą naszym dzieciom w budowaniu motywacji, odkrywaniu pasji, chęci pracy nad sobą. W programie Akademii takie tematy jak, np.: „O cyberzależnościach i zdrowym odżywianiu”, „Jak kochać i wymagać?”, „Żeby chciało się chcieć ...”, „Jak budować samoocenę dziecka?”. Zajęcia odbywają się raz w miesiącu, prowadzą je nauczyciele i specjaliści z naszej szkoły oraz zaproszeni goście.

KRYSZYNA WAWRĘTA

Magiczny listopad w szkole

WSzkole Podstawowej im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie listopad był niezwykle intensywnym miesiącem. Uczniowie uczcili dzień Wszystkich Świętych, zapalając znicze przy pamiątkowych tablicach, pod Dębem Pamięci w szkolnym ogrodzie, a także na grobie patronów szkoły na cmentarzu w Garbowie. Ten ważny dzień został uczczony minutą ciszy, aby oddać hołd wszystkim, którzy odeszli na wieczny spoczynek.

9 listopada odbył się wspaniały pokaz pt. „Zaelektryzowani – poczuć chemię do fizyki”. Wszyscy uczniowie wspólnie doświadczali swojej magii prądu elektrycznego, ale też uczyli się, jak należy postępować z elektrycznością, aby każdy mógł czuć się bezpiecznie.

11 listopada szkoła uczciła udziałem w ogólnopolskiej akcji „Szkoła do hymnu” – o 11.11. wszyscy zaśpiewali uroczyste 4 zwrotki „Mazurka Dąbrowskiego”. Później odbył się uroczysty apel, podczas którego klasa zaprezentowała pieśni patriotycznych, zaś starsza grupa szkolnego koła teatralnego wystąpiła z inscenizacją poetycką. Towarzyszył temu szkolny chór. Ten wspólny projekt artystyczny klas 3 – 6 przypomniał nam o randze wydarzenia, jakim było odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Kilka dni później uczniowie mieli okazję już po raz czwarty spotkać się z artystami Mobilnej Filharmonii. Muzycy pięknie opowiadali o

zakrętach życiowych Jana Sebastiana Bacha, Feliksa Mendelssoona oraz Fryderyka Chopina. Opowieściom towarzyszyła cudowna muzyka fletu bocznego oraz fortepianu.

Listopad dał wielką szansę również pedagogom, którzy po raz kolejny stanęli twarzą w twarz z cyfrową rzeczywistością. „Laboratoria Przyszłości” – zagadnienie XXI wieku, z którym współczesne szkoły mają coraz więcej do czynienia. Wciąż budzi wiele znaków zapytania,

niejeden nauczyciel łapie się za głowę, zastanawiając się jak podczas codziennej pracy wykorzystać osiągnięcia nowoczesnej technologii. Co ciekawe, uczniów ten problem w ogóle nie dotyczy – z pasją angażują się w tworzenie konstrukcji z klocków lego, projektując tajemnicze budowle, historyczne piramidy i samochody sprzed wieków. Aby sprostać oczekiwaniom młodych ludzi i rozwijać własne kompetencje, nauczyciele uczestniczyli w szkoleniu z zakresu metod wykorzystania sprzętów zakupionych w ramach programu „Laboratoria Przyszłości”. Na warsztaty zaprosiliśmy nauczycieli z pozostałych szkół gminy.

Koniec listopada miał w naszej placówce magnetyczny wymiar – uczniowie klas 0 – 5 uczestniczyli w warsztatach molekularnych, podczas których na własnej skórze mogli sprawdzić, jak czuje się człowiek w kapsule czasu.

Wszystkie te wydarzenia uświadomiły nam, jak bardzo w czasie pandemii koronawirusa brakowało uczniom i nauczycielom wspólnych spotkań. Na szczęście zapominamy powoli o cichej, zamkniętej na spotkania szkole, smutnych, pustych korytarzach, na których próżno szukać wychowanków. Dziś nasza szkoła śpiewa, gra, recytuje i serdecznie zaprasza rodziców, seniorów oraz innych gości. Cieszymy się otwartymi na nowo drzwiami do edukacji i kultury.

EWA FRANKIEWICZ

Uczymy ratować

Do szkoły w Tomaszowicach przyjechali ratownicy medyczni z Koła Naukowego Ratownictwa Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Spędzili w szkole niemal cały dzień organizując warsztaty z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy dla wszystkich uczniów. Mogliśmy przypomnieć sobie w jaki sposób wykonać masaż serca, a także jak pomóc nieprzytomnej osobie do momentu przyjazdu służb ratowniczych oraz przeciwyczyć to na fantomach.

DAWID TURKIEWICZ

Turniej rugby tag

W sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach odbył się eliminacyjny turniej PZU Szkolnej Ligi Rugby TAG pod patronatem posłanki na Sejm RP, pani Marty Wcisło, która ufundowała puchar za pierwsze miejsce w klasyfikacji generalnej. Pamiętamy również, że na zaproszenie pani poseł w październiku br. młodzi rugbiści z Tomaszowic mieli możliwość zwiedzania budynku Sejmu i zjedzenia obiadu w stołówce prezydenckiej.

W turnieju wzięło udział niemal 100 uczniów klas IV – VI z czterech szkół: SP w Miłocinie, SP w Płuszowicach, SP w Snopkowie i SP w Tomaszowicach. Klasyfikacja końcowa turnieju:

Klasy IV:

- 1 miejsce - Tomaszowice,
- 2 miejsce - Płuszowice,
- 3 miejsce - Snopków
- 4 miejsce - Miłocin

Klasy V:

- 1 miejsce - Tomaszowice
- 2 miejsce - Snopków
- 3 miejsce - Miłocin
- 4 miejsce - Płuszowice

Klasy VI:

- 1 miejsce - Tomaszowice
- 2 miejsce - Miłocin
- 3 miejsce - Płuszowice
- 4 miejsce - Snopków

Zawody przebiegały w przyjaznej atmosferze zaś o zachowanie ducha Fair Play w myśl hasła

przewodniego: „Pasja, dyscyplina, szacunek” zadbały sędziny, będące absolwentkami SP w Tomaszowicach: Martyna Usarek, Gabriela Wrona i Julia Wysocka. Warto przypomnieć, że Martynka i Julka godnie reprezentowały naszą gminę podczas zgrupowania kadry Polski Rugby 7 w swoich kategoriach wiekowych.

Wszyscy uczestnicy turnieju świetnie się bawili dostarczając wielu sportowych emocji. Dzięki zaangażowaniu przyjaciół rugby organizacja turnieju uznana została za perfekcyjną, zaś hojność sponsorów pozwoliła nagrodzić młodych sportowców słodkim poczęstunkiem, drobnymi prezentami oraz dodatkową atrakcją w postaci filmów edukacyjnych Virtual Quest. Każda z czterech szkół biorących udział w turnieju otrzymała również komplet sprzętu sportowego do gry w rugby TAG.

ROBERT CIECHOŃSKI

Edukacja filmowa

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach uczestniczą w projekcie **Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, realizowanym przez Centrum Kultury w Lublinie**. Cykliczne spotkania NHEF to projekcje wyjątkowych filmów, które omawiane są podczas prelekcji i warsztatów. Cały program NHEF pozostaje w zgodzie z podstawą programową. Projekt został uhonorowany Nagrodą Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii „Edukacja młodego widza”. Każdy film, który wchodzi do programu, jest opisany w analizie psychologicznej, z której mogą korzystać pedagodzy, wskazany jest również związek tematów poruszanych w filmach z podstawą programową.

Seansom kinowym przedszkolaków towarzyszy niezwykła atmosfera, odrobina tajemnicy i magii, dzięki której mali widzowie w łatwy sposób przenoszą się do świata wyobraźni, w czym pomagają starannie dobrany repertuar, biorący pod uwagę możliwości rozwojowe oraz wrażliwość dzieci w tym wieku.

Filmy tworzące cykl dla klas I-III pokazują życie rówieśników zamieszkujących różne szerokości geograficzne i uświadamiają uczniom, że mimo odmiennych tradycji i zwyczajów łączą ich te same marzenia oraz potrzeby – zabawy, przyjaźni, miłości i bezpieczeństwa.

Bohaterowie cyklu „Młodzi w obiektywie” to rówieśnicy uczniów klas 4-6. Na ekranie przeżywają rozmaite przygody i stawiają czoła takim problemom jak: poszukiwanie własnej drogi i akceptacji, próba odnalezienia się w grupie. Przy okazji dowiadują się, jaką wartość mają przyjaźń czy rodzina. Filmy wyselekcjonowane dla młodych odbiorców dzięki odpowiednio dobranej tematyce i niebanalnej formie mają ogromny potencjał wychowawczo-edukacyjny. To ważne, gdyż dzieci, które wchodzi w nastoletniość, z natury rzeczy z oporem podchodzą do racji przedstawianych przez dorosłych, jednak towarzysząc rówieśnikom w ich filmowej przygo-

dzie, łatwiej przyswajają istotę budowania relacji, zdobywania autonomii, podążania za swoimi marzeniami i aspiracjami, stawiania sobie celów oraz ponoszenia konsekwencji własnych działań. Co więcej, obserwując bohaterów, stają się bardziej wrażliwe na potrzeby innych, uczą się empatii i podmiotowego traktowania drugiego człowieka.

Wszyscy nasi uczniowie, ci najmłodszy i ci starsi, bardzo lubią tę niestandardową formę edukacji i z niecierpliwością wyczekują kolejnych sesji filmowych.

MAŁGORZATA STEPSKA

XV Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej

Polskie pieśni patriotyczne to skarby naszej kultury narodowej. Są świadectwem historii, zapisem trudnych losów naszego narodu. Przedstawiają treści o ogromnym znaczeniu, a każda z nich ma swoje bogate dzieje. Były tworzone pod wpływem wielkich uczuć i emocji, towarzyszyły Polakom w najtrudniejszych momentach historii. Są wyrazem więzi z tymi, którzy poświęcili swoje życie dla Ojczyzny.

W Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II odbył się XV Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej, zorganizowany we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Jastkowie. Bardzo nas cieszy, że po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią, mogliśmy znów zainicjować wspólne spotkanie, podczas którego dzieci i młodzież z naszej gminy mogły pochwalić się swoimi talentami, kultywując tradycję śpiewania polskich pieśni patriotycznych. W przeglądzie wzięli udział reprezentanci wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy – gościliśmy 86 uczestników!

Występy naszych młodych artystów oceniało jury w składzie: p. Katarzyna Jankowska – główny instruktor ds. kultury Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Jastkowie; p. Jerzy Sadawa – opiekun koła turystów muzykujących ORNAK oraz p. Henryk Skórski – nauczyciel muzyki, akompaniator i nauczyciel śpiewu w zespołach ludowych. A oto wyniki przeglądu:

Kategoria I – oddziały przedszkolne i klasy I-III

I miejsce – ex aequo: duet (Maja Goliszek i Antoni Nowicki) z klas III SP Jastków i solistka (Lena Woźniak) SP Ożarów

II miejsce – ex aequo: klasa II SP Snopków i solistka (Zuzanna Jaworska) SP Ożarów

III Miejsce – ex aequo: klasa III SP Snopków i solistka (Gabriela Kloc) SP Ożarów

Kategoria II – klasy IV-VIII

I miejsce ex aequo: zespół Allegretto SP Płoszowice i zespół Allegro SP Ożarów - II miejsce – chór SP Jastków

III miejsce – ex aequo: chór SP Tomaszowice i duet (Ewa Pawłot i Oliwia Gozdek) SP Snopków wyróżnienie – solistka (Julia Rożen) SP Snopków

Dziękujemy wszystkim artystom i opiekunom solistów i zespołów za trud włożony w przygotowanie występów.

KATARZYNA WSZELAKA

Laboratoria Przyszłości

W ramach programu „Laboratoria Przyszłości” Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tomaszowicach zakupiła m.in. laptop, mikrokontrolery, zestaw okularów ClassVR, aparat cyfrowy z funkcją kamery, drukarkę 3D, ekrany akustyczne, stację lutowniczą z gorącym powietrzem i akcesoriami, zestaw nagłośnieniowy, zestaw oświetlenia i greenscreen do nagrań. Zarówno zestaw nagłośnieniowy jak i aparat fotograficzny sprawdzają się podczas uwieczniania wydarzeń szkolnych. Okulary VR pozwalają uczniom na zapoznanie się nie tylko z wirtualną rzeczywistością, ale także z zobaczeniem tego, czego nie mogliby zobaczyć w normalnych warunkach. Niesamowite zainteresowanie budzi drukarka 3D, przy pomocy której jesteśmy w stanie wydrukować to, co sami zaprojektujemy. Jest to nie tylko szansa na rozwijanie i zdobywanie nowych kompetencji, ale także dobra okazja do zabawy. Uczniów, a szczególnie chłopców z klas siódmej i ósmej bardzo zainteresowały stacje lutownicze, których używają na lekcjach fizyki.

DAWID TURKIEWICZ

III Konkurs Recytatorski „Polscy Autorzy Dzieciom”

Już po raz trzeci w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tomaszowicach odbył się konkurs recytatorski dla dzieci z oddziałów przedszkolnych. Warunkiem udziału, było opanowanie wybranego wiersza z literatury polskiej oraz zaprezentowanie go przed publicznością. Umiejętności recytatorskie oceniało Jury w składzie: p. Helena Skomorowska – dyrektor szkoły, p. Elżbieta Dykiel i p. Halina Tywoniuk. Do udziału w konkursie zgłosiło się 14 małych artystów. Konkurs otworzyli gospodarze - oddział pięcioletków, dzieci pokazały układ taneczny do wiersza „Okulary” Juliana Tuwima, po czym rozpoczęła się część konkursowa. Wszyscy mali uczestnicy zaprezentowali się wspaniale, dlatego otrzymali nagrody książkowe oraz dyplomy.

Laureaci konkursu to:

I miejsce Maciej Okoniewski z gr. 0c

II miejsce Zofia Mazurek z gr. 0a

III miejsce Jan Prus z gr. 0b

Wyróżnienie: Stanisław Reszka z gr. 0c

Serdeczne gratulacje dla wszystkich małych uczestników. Podziękowania dla rodziców

ów i nauczycieli za przygotowanie dzieci do konkursu. Informujemy, że od następnego roku szkolnego konkurs zostanie rozszerzony na wszystkie oddziały i grupy przedszkolne z naszej gminy, a do organizacji włączy się GO-KiS. Już dziś zapraszamy dzieci do udziału w konkursie, który zorganizujemy na przełomie października i listopada.

EWA DĄBROWSKA

W piżamie do szkoły

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach obchodzili Dzień Piżamy, zabawę zaproponował Samorząd Uczniowski.

Dzień postaci z bajek

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek jest okazją, aby przypomnieć sobie naszych ulubionych bajkowych bohaterów, którzy są nieodzownym elementem dzieciństwa. Bawią, uczą, pomagają poznać prawdę o świecie i życiu, oswajają dziecięce lęki. Czasem stanowią wzór do naśladowania, a czasem pomagają dzieciom rozpoznać zło. Z tej okazji dzieci z Przedszkola Samorządowego w Jastkowie wyruszyły w podróż do krainy bajek. Był to dzień kolorowy i wesoły. Dzieci przebierały się w bajkowe stroje, uczestniczyły w konkursach i quizach. Tego dnia czekała na nie niespodzianka. I to jaka! Dzieci mogły obejrzeć inscenizację znanej bajki „Czerwony Kapturek” w interpretacji pań ze swojego przedszkola. W przedstawieniu wzięły udział: Iwona Kozak – Czerwony Kapturek, Barbara Sucho-
rab – Mama, Justyna Szabat – Myszka, Edyta Boruch – Wilk, Marta Prazner – Babcia, Justyna Piotrowska – Leśniczy, Magdalena Chęć – Narrator, Ewelina Maj – dekoracje.

JUSTYNA SZABAT

Przedszkole na medal

W listopadzie zakończyło się głosowanie w pierwszym etapie kolejnej edycji największego w Polsce plebiscytu edukacyjnego, do którego zostało nominowane Przedszkole Samorządowe w Jastkowie w kategorii „Przedszkole na medal”. Zajęliśmy pierwsze miejsce na etapie powiatowym i dzięki Państwa głosom przeszliśmy do kolejnego etapu plebiscytu. Ależ to były emocje... Rywalizowało z nami kilkanaście przedszkoli z terenu powiatu lubelskiego. Dziękuję serdecznie wszystkim przedszkolom, mojej wspaniałej kadrze pedagogicznej i administracyjno – obsługowej, a także pozostałym osobom głosującym na naszą placówkę za nominację i oddane na nas głosy. To nasz wspólny sukces

JOLANTA PELC

DYREKTOR PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO W JASTKOWIE

Klub Ortograffiti

Ortografia spędza sen z powiek niejednego ucznia, jednak i na naukę ortografii są sposoby. W Szkole Podstawowej w Płuszwicach od września działa Klub Ortograffiti, będący skuteczną formą zapewnienia uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, z wykorzystaniem metody ortograffiti. W ramach realizacji tej innowacji pedagogicznej, młodzi ludzie rozwijają w atrakcyjny sposób swoje umiejętności w wielu obszarach, odkrywają swoje mocne strony, rozwijają funkcje wzrokowe, słuchowo – językowe, koncentrację uwagi, pamięć, koordynację wzrokowo – ruchową, orientację

w kierunkach, logiczne myślenie, technikę czytania, czytanie ze zrozumieniem oraz umiejętność poprawnego pisania i wypowiedziania się. Metoda ortograffiti, rekomendowana przez Polskie Towarzystwo Dysleksji, to zestaw różnorodnych ćwiczeń oraz pomocy dla wszystkich uczniów, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia, a szczególnie jest zalecana uczniom posiadającym opinię o dysleksji, dysgrafii, dysortografii. Klub Ortograffiti to nie tylko nauka, to również zabawa, dlatego młodzi ludzie tak chętnie uczestniczą w klubowych zajęciach.

ELWIRA BEREJ

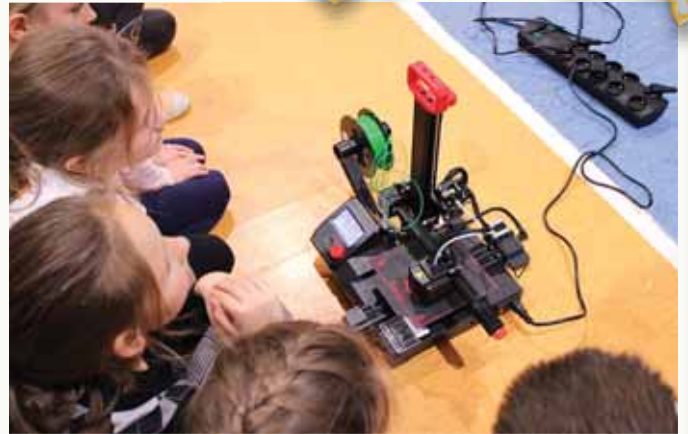

Ambitnie w Płouszowicach

Od początku roku szkolnego 2022/2023 uczniowie Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płouszowicach aktywnie włączyli się w realizację istotnych dla całej społeczności szkolnej projektów. „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 ma na celu poprawę stanu czytelnictwa poprzez wzmacnianie roli biblioteki jako lokalnego ośrodka życia społecznego, stanowiącego centrum dostępu do kultury i wiedzy. W ramach programu od września br. zrealizowano szereg działań, m.in.: lekcje biblioteczne nt.: historii książki i druku, ulubionych lektur i bohaterów literackich; zorganizowano liczne konkursy plastyczne i literackie, odbyły się spotkania z ciekawymi ludźmi – pisarzami, panią Joanną Marią Chmielewską oraz panem Stanisławem Żurkiem. W ramach współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Jastkowie przygotowaliśmy teatralne czytanie „Świtezianki” A. Mickiewicza.

Ogólnopolski konkurs ekologiczny: „Jestem Eko”. W ramach jego realizacji uczniowie stworzyli Szkolne Koło Przyrodnicze „Eko” oraz swój dziennik aktywności w postaci strony i profilu na FB. Poznali tematykę wdrażania eko-nawyków w codziennym życiu oraz ideę eko-oszczędzania. Zainicjowali również działania z zakresu edukacji ekologicznej w ramach współpracy z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach. Stworzyli gazetki informacyjne, prezentujące najważniejsze zagadnienia ekologiczne, m.in. zasady prawidłowej segregacji śmieci oraz Eko-dekalog. Zorganizowali podopiecznym świetlicy lekcję segregacji odpadów w praktyce. Wraz z grupą przedszkolaków przeprowadzili pokaz prezentujący eko-modę.

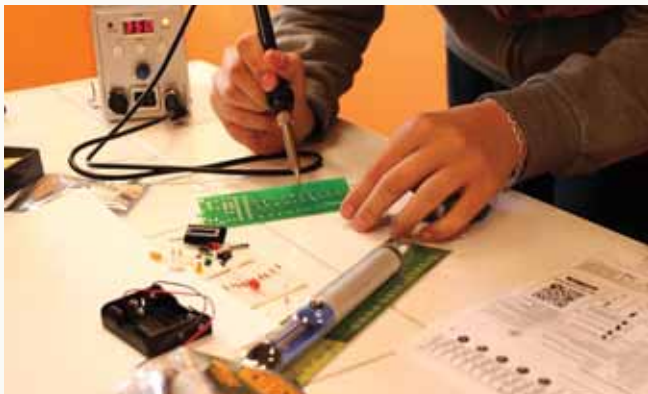
Ogólnopolski projekt edukacyjno-społeczny: „Każdy inny – wszyscy równi” ma na celu rozwijanie empatii oraz kształtowanie tolerancji wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach realizacji projektu od września zorganizowano m.in.: Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych; XX Europejski Tydzień Świadomości Dysleksji; Międzynarodowy

Dzień Osób Niewidomych; kącik czytelniczy „Bajki bez barier”; Szkolny Konkurs Szybkiego Czytania; Szkolny Konkurs Ortograficzny; Dzień Zmysłów; gazetki informacyjne o ww. zagadnieniach.

„Europa i ja” to kolejny ogólnopolski projekt edukacyjny, skierowany do podopiecznych świetlicy szkolnej. Jego główny cel dotyczy przybliżenia dzieciom wiedzy na temat krajów znajdujących się w Europie. W naszej szkole podczas realizacji różnorodnych zadań uczniowie poznają Ukrainę, m.in. jej symbole narodowe. Projekt Młodzieżowej Akademii Filmowej (MAF) kierowany jest do uczniów klas I – III, dzięki niemu dzieci poznają tajniki kina i produkcji filmowej. Zostaną świadomymi odbiorcami różnorodnych tekstów kultury. Projektowych wyzwań nie koniec. Przed całą społecznością szkolną wiele jeszcze do zrobienia. Jedno jest pewne – nikomu nie zabraknie odwagi w konsekwentnym realizowaniu założonych celów. **BARBARA BRYDA**

Laboratoria przyszłości

W ramach realizacji założeń programu Laboratoria Przyszłości w naszej szkole działa Koło Kreatywnych uczniów klasy 5, którzy podczas zajęć wykorzystują Google VR. Poznawanie ciekawych i nieznanych miejsc za pomocą wirtualnej rzeczywistości sprawia wszystkim ogromną frajdę. Ponadto w szkole miały miejsce warsztaty druku 3D, podczas których już najmłodszy przekonali się, że przy pomocy najnowszych drukarek można stworzyć różnorodne przedmioty codziennego użytku. W szkole planowane jest powstanie biblioteki wydruków 3D. Najstarsi uczniowie polubili lekcje fizyki, a to wszystko dzięki warsztatom, podczas których mogli lutować układy scalone. Kamery i aparaty cyfrowe na dobre zagościły w naszej rzeczywistości - każdego dnia robimy zdjęcia i kręcimy filmiki z życia szkoły.

Matematyka na wesoło

W ramach realizacji projektu edukacyjnego „Odkrycia matematyczne” w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie został zorganizowany piknik matematyczny. W pikniku wzięli udział uczniowie z klas 4 – 6. W każdej konkurencji, oprócz sprytu, trzeba było wykazać się umiejętnością czytania ze zrozumieniem i rozwiązywania zadań tekstowych, dodawania i odejmowania pamięciowego, myśleniem logicznym i oczywiście znajomością tabliczki mnożenia. Uczniowie pokonywali matematyczny tor przeszkód, bawili się w matematyczne podchody, grali w matematyczne bingo oraz kółko i krzyżyk (na sportowo), łapali „matematyczne muchy” oraz tworzyli przestrzenne budowle według własnego pomysłu. Była wspólna zabawa, ale i trochę rywalizacji, tak jak na dobrym pikniku.

Czytelnik Roku

Gala Czytelnik Roku to uroczystość, która dostarcza czytelnikom wiele emocji. Nie inaczej było i tym razem. 25 października zaprosiliśmy na to wyjątkowe spotkanie gości do sali dawnej, pałacowej biblioteki rodziny Budnych, obecnie - siedziby urzędu gminy Jastków. Uroczystość Czytelnik Roku odbyła się równocześnie z Jastkowskim Czytaniem, w którym aktywny udział wzięła młodzież ze Szkoły Podstawowej im. B. Prusa w Płuszczykach. Przygotowani przez panią Marzenę Pawłowską, dyrektor szkoły, zaprezentowali „Świteziankę” Adama Mickiewicza. A balladę „Świtez” tego samego autora przeczytali zaproszeni goście: Teresa Kot - wójt gminy Jastków, Marek Wieczerek - przewodniczący Rady Gminy Jastków, Marzena Pawłowska - dyrektor Szkoły Podstawowej im. B. Prusa w Płuszczykach, Teresa Zawisła - kierownik Klubu Seniora Jastków, Magdalena Zarzeka - dyrektor GBP w Jastkowie, Kamil Ziółowski - dyrektor GOKiS, Jerzy Sadawa - aktywny senior z Klubu Seniora Jastków. W uroczystości wzięły udział również radne z Komisji Edukacji i Spraw Społecznych: Uleśława Lühbek i Małgorzata Mróz.

Szanowni Państwo, ogłaszamy, że Czytelnikiem Roku 2021 w kategorii dzieci i młodzież został, po raz drugi - **Michał Chomicki**.

Czytelnikiem Roku 2021 w kategorii dorośli została **Teresa Sagan**. Gratulacje!

Ponadto zostali również wyróżnieni:

Kategoria dzieci i młodzież: Wojciech Chomicki, Jakub Łubiarz, Zuzanna Jankowska, Gabriela Jankowska, Kornelia Miroń, Julia Wójcik, Lena Woźniak, Lidia Smęt

Kategoria dorośli: Iwona Bieniek, Teresa Krasucka, Lidia Papadopulos, Da-

nuta Wartacz, Bożena Podkowa, Jadwiga Wrona.

Serdecznie wszystkim gratulujemy!

Laureaci otrzymali oczywiście książki i okolicznościowe upominki ufundowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Jastkowie i Gminę Jastków.

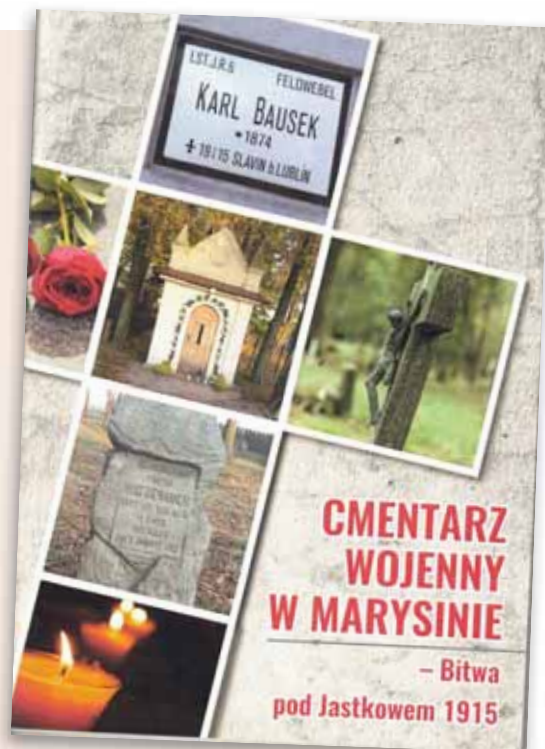
Dziękujemy wszystkim za udział w tych wydarzeniach i zapraszamy do bibliotek!

MAGDALENA ZARZEKA

Cmentarz wojenny w Marysinie

Z okazji uroczystości na cmentarzu wojennym w Marysinie ukazała się publikacja związana z tym miejscem. Na zlecenie Gminy Jastków Krzysztof Bober wspólnie z Tomaszem Nowakowskim płk. SG w rez. z Fundacji Przywróćmy Pamięć przygotowali informacje do broszury poświęconej historii cmentarza i jego powstania, zawierającą niemal

pełną listę pochowanych tu żołnierzy poległych latem 1915. W tym dwujęzycznym opracowaniu umieszczono stare fotografie, skany dokumentów dotyczących m.in. poległych żołnierzy. Całość opracowali Teresa Kot, wójt gminy oraz Marcin Abramek, pracownik Urzędu Gminy Jastków. Ciekawa publikacja, warta uwagi nie tylko mieszkańców Marysina.

Biblioteka poleca

Joanna Tekieli – Zaczarowana zima w Olszowym Jarze

Śnieżna, mroźna i przytulna - taka jest zima w Olszowym Jarze. Otuli Cię i przeniesie w inny świat, w którym wszystko jest proste i układa się tak jak pragniemy. Najnowsza powieść Joanny Tekieli pt. „Zaczarowana zima w Olszowym Jarze” to opowieść o magii świąt, utraconej przez lata dorosłości, a także o walce z przeciwnościami losu i dążeniu do realizacji marzeń. To ociekająca świątecznym klimatem historia o powrocie do korzeni, pięknej przyjaźni i rodzajem się uczuciu. Autorka wychodzi z przesłaniem abyśmy w natłoku codziennych spraw nie zapominali o tym jak ważne są relacje międzyludzkie. Opisy wzgórza porośniętego lasami oraz zaśnieżonej wioski stworzą w wyobraźni obraz zimy z prawdziwego zdarzenia. Olszowy Jar to mała wioska, którą Weronika zapamiętała z dzieciństwa jako krainę szczęścia i bez troski. Niestety, rodzinne konflikty i dorosłe życie sprawiły, że od lat nie odwiedzała domu. Zbieg okoliczności sprawił, że właśnie tam kobieta spędzi zbliżające się Święta Bożego Narodzenia. Jakie przygody czekają na bohaterkę podczas tej nostalgicznej podróży? O tym przeczytajcie sami.

Julita Grodek - „Mania, dziewczyna inna niż wszystkie”

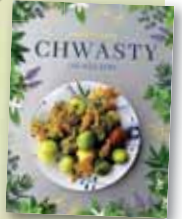

Książka adresowana dla dzieci i włączona do kanonu lektur dla klas III wydana nakładem wydawnictwa Zuzu Toys z Warszawy. W przystępny sposób przybliży postać tej utalentowanej Polki Marii Skłodowskiej-Curie. Książka opowiada zarówno o jej dzieciństwie, jak i dorosłości. Czytelnik dowiaduje się, że dziewczynka nauczyła się czytać w wieku czterech lat, posiadała niesforne trudne do uczesania włosy z którymi walczyła jej mama, kochała pływać, miała ulubionego psa Lanceta, jeździła na rowerze w specjalnie skróconych do tego celu sukienkach, jako nieliczna kobieta umiała poruszać się autodem. W zdominowanym przez mężczyzn świecie udowodniła, że kobieta potrafi. Jako jedna z pierwszych kobiet zdała egzaminy wstępne i została studentką Sorbony na wydziale fizyki i matematyki. Wydział ukończyła z najlepszym wynikiem.

W książce znajdziemy ciekawostki, takie jak: wyliczenie Nagród Nobla zdobytych przez rodzinę Marii (aż sześciu!) wizerunki uczonej na monetach, banknotach i znaczkach oraz opisy fizyczne pierwiastków polonu i radu wraz z dzisiejszym sposobem ich wykorzystywania.

Autorka w przystępny sposób tłumaczy młodemu czytelnikowi korzyści, ale także niebezpieczeństwa, z którymi wiąże się zjawisko radioaktywności. Polecamy dla całej rodziny.

„Chwasty od kuchni” – Piotr Ciemny

Temat chwastów wykorzystywanych w kuchni może być dla niektórych czytelników niespotykany a nawet dziwny. Jednak dobrodziejstwa dzikiej natury, jak podkreśla autor książki Piotr Ciemny, były stosowane przez ludzi od dawna. Kto nie zna chociażby uciążliwego podagrycznika, babki lancetowatej lub mniszka? Może jednak warto zaprzyjaźnić się z nimi? Oprócz walorów kulinarnych mają właściwości odżywcze, a nawet używa się je w kosmetyce oraz medycynie. A ponieważ mają określony skład chemiczny to należy pamiętać aby zżywać je z rozwagą. Mogą być też pożyteczne dla innych roślin gdy robimy z nich wzmocniające lub niszczące szkodniki wywary. Mamy tu konkretne wskazówki jak, gdzie i kiedy należy je zbierać by skorzystać z całego tego bogactwa. W książce znajdziemy mnóstwo przepisów na dżemy, octy, sosy, pesto, oleje, miody i wiele innych. Piotr Ciemny zachęca wszystkich do sięgnięcia po nie, tym bardziej, że są zdrowe, na wyciągnięcie ręki a do tego za darmo.

Jeszcze o książce „Dwa wieki rodu Pyszniaków”

Pierwszego grudnia w filii bibliotecznej w Tomaszowicach miało miejsce spotkanie z panem Zdzisławem Pyszniakiem, który opowiadał o swojej książce „Dwa wieki rodu Pyszniaków”. Autor oprócz książek zaprezentował pięknie opracowane drzewo genealogiczne swojej rodziny, ilość odnalezionych przodków i lista kuzynów wzbudzało podziw. Przywoływane historie z książki dotyczące m.in. historii pałacu w Tomaszowicach oraz losów pani Jadwigi Modzelewskiej z Ostromeckich, właścicieli majątku w Tomaszowicach wywołały mnóstwo wspomnień. Obecnie na spotkaniu koleżanki – emerytowane nauczycielki – panie Zofia Jasińczak i Maria Wojtachnia oraz pan Tadeusz Lalak opowiadali o jakże smutnych i trudnych przeżyciach ostatniej właścicielki pałacu w Tomaszowicach. Nie brakowało również radosnych opowieści z życia rodu Pyszniaków,

Wronów, Majcherów i Lisów, opowieści o zwyczajach domowych, o wspólnym świętowaniu, o codziennej pracy. Zachęcamy do zapoznania się z książką – napi-

sana prostym językiem – tak jakby autor siedział obok i opowiadał ciekawe historie. Z pewnością odnajdą Państwo wiele wspólnych odniesień i przeżyć. (MZ)

Piękne życzenia

Dawniej licznie wysyłane do rodziny i znajomych, z którymi nie zobaczymy się w święta. Obecnie wypierane przez wiadomości elektroniczne, powielane sms-y, emotki. Początki wysyłania kartek sięgają dalekiego Egiptu, gdzie ludzie pisali życzenia świąteczne na papirusie lub Chin, gdzie wysyłano życzenia na czerwonym tle, przypominającym obchody Nowego Roku. W Europie w XV wieku zaczęto produkować kartki ręcznie, nie tylko na Boże Narodzenie, ale także z okazji Walentynek.

Pierwsza, oficjalna kartka z życzeniami na Boże Narodzenie i Nowy Rok pojawiła się w 1843 roku w Wielkiej Brytanii na prywatne zamówienie sir Henry'ego Cole'a, pierwszego dyrektora Muzeum Wiktorii i Alberta w Londynie. Cole miał bardzo wielu znajomych i wypisywanie listów ze świątecznymi życzeniami zajmowało mu mnóstwo czasu, dlatego też tuż przed Bożym Narodzeniem w 1843 r., postanowił zamówić u znajomego malarza rysunek z wypisanymi życzeniami, a następnie powielić go w drukarni i rozesłać do znajomych. Rysunek, przedstawiający rodzinę wznoszącą toast, wykonał artysta z Londynu, John Calcott Horsley (1817/1903). Cole kazał wydrukować tysiąc egzemplarzy, zapewniając sobie zapas na następne lata.

Pierwsze kartki były wysyłane jak listy, w kopertach. Prawdziwą rewolucją w ich historii było dopiero wprowadzenie kart pocztowych nie wymagających koperty. 1 października 1869 roku dyrektor Poczty Cesarstwa Austro-Węgierskiego, M. de Marly, wypuścił pierwsze karty pocztowe. W kolejnych latach następne państwa wprowadzały je do obiegu. Według „Kuriera Warszawskiego” z 1881 roku, w Europie, w samym tylko 1879 roku rozesłano 350 milionów kart pocztowych. Dużą część z nich stanowiły pocztówki świąteczne. W Polsce kartki świąteczne pojawiły się pod koniec XIX w. W 1900 roku w Warszawie ogłoszono konkurs na nazwę karty pocztowej w języku polskim. Jury wybrało nazwę zgłoszoną przez Henryka Sienkiewicza – pocztówka. Różne polskie wydawnictwa w zaborach zaczęły drukować świąteczne karty z motywami bożonarodzeniowymi i zimowymi, czy też reprodukcjami dzieł malarzy polskich, nawiązujących do świąt. Największa swoboda w drukowaniu i wydawaniu tych kart była w zaborze austriackim.

Najpiękniejsze dzieła naszych malarzy i te o tematyce świątecznej rozchodziły się w postaci pocztówek nie tylko na terenie tego zaboru, ale i pozostałych ziem polskich. W innych zaborach było znacznie gorzej, a nawet bywało zakazane

wydawanie pocztówek. W Warszawie wydawało pocztówki Wydawnictwo salon Franciszka Karpowicza, Wydawnictwo A.J. Ostrowskiego. Drukowano też karty świąteczne we Lwowie i Wilnie. Kartki bożonarodzeniowe mówią nam o rodzimych zwyczajach i tradycjach. Są na nich rodzime zimowe pejzaże, często z ośnieżonym kościółkiem w tle, ludzie idący na pasterkę w regionalnych strojach, obchody kolędnicze z gwiazdą, szopką, sceny z Wigilii, łamanie się opłatkiem, stół zastawiony tradycyjnymi potrawami, główny element dekoracyjny domu - pięknie ubrane choinki i tradycyjne ozdoby na nich, śpiewanie kolęd przy choince, pokłon Trzech Króli. Są i takie, na których widnieją tylko podstawowe elementy symbolizujące święta jak opłatek, gałązka igliwia, żłóbek ze świętą rodziną. Za pośrednictwem świątecznych pocztówek Polacy ślali sobie ciepłe życzenia i tym samym dodawali sobie otuchy w różnych zawirowaniach historii. Dzięki nim możemy też prześledzić, konkurs jak z czasem zmieniały ozdoby i zwyczaje.

Warto kontynuować te tradycje pisząc życzenia na kartkach – myślimy wtedy o adresatach, poświęcamy im czas i z pewnością wywołamy uśmiech i wdzięczność.

MAGDALENA ZARZEKA

Wyniki konkursu plastycznego „Kartka na Boże Narodzenie”

Na konkurs ogłoszony przez Gminną Bibliotekę Publiczną i Gminny Ośrodek Kultury i Sportu wpłynęło 125 prac. Komisja konkursowa miała trudny wybór – było wiele pięknych kartek, wykonanych w różnych technikach plastycznych. W każdej z kategorii wiekowych przyznano nagrody główne oraz wyróżnienia. Oto wyniki:

Kategoria I – klasy 1-3

I miejsce – Julia Banach kl. 3

II miejsce – Nina Kazimierzczuk kl. 2

III miejsce – Gabriela Woźniak kl. 3

Wyróżnienia: Zuzanna Dębska kl. 1 oraz Szymon Kazula kl. 2.

Kategoria II klasy 4-8

I miejsce – Zofia Modrzewska kl. 7

II miejsce – Lena Synderkiewicz kl. 7

III miejsce – Martyna Wójcik kl. 8

Wyróżnienie: Miłosz Peciak kl. 6 oraz Maja Górniak kl. 5.

Kategoria młodzież i dorośli – I miejsce Barbara Suseł.

Gratulujemy! Spośród nagrodzonych

prac kilka zostanie wybranych do druku jako kartki świąteczne rozsyłane z Urzędu Gminy Jastków. Wystawę wszystkich nadesłanych prac można oglądać w Gminnej Bibliotece Publicznej w Jastkowie. Serdecznie dziękujemy uczestnikom konkursu za udział, również nauczycielom i rodzicom za zachęty i pomoc w dostarczeniu prac. Przypominamy także by pamiętać o spełnianiu wymogów formalnych – dołączenie wymaganych informacji i oświadczeń.

MAGDALENA ZARZEKA, KAMIL ZIÓŁKOWSKI

Nina Kazimierzczuk kl. 2

Zofia Modrzewska kl. 7

Barbara Suseł

Gabrysia Woźniak kl. 3

Julia Banach kl. 3

Lena Synderkiewicz kl. 7

Maja Górniak kl.5

Martyna Wójcik kl.8

Miłosz Peciak kl.6

Szymon Kazula kl.2

Zuzanna Dębska kl.1

Dziecięce zabawy po wojnie

Zakończyła się druga edycja, finansowanego przez samorząd gminy, projektu "Historia mówiona Ziemi Jastkowskiej". W tym roku KGW Marysieńki prosiło o opowieści seniorów z gminy Jastków o ich zabawach w pierwszej połowie XX w. Serdeczne słowa wdzięczności za pomoc w realizacji projektu, kierujemy do dyrektorów oraz nauczycieli szkół gminy Jastków. Szczególną wdzięczność i nasze podziękowania otrzymują:

Agnieszka Sulej
Aldona Serewa
Elwira Berej
Ewelina Meksuła
Katarzyna Marcowska
Magdalena Szewczyk

A za zebranie opowieści seniorów:

Jan Alter, Tymek Devereux, Wojciech Jędrejek, Nikodem Kopyciński, Ignacy Mitura, Błażej Stróżek, Natalia Marcowska, Oliwia Jabłońska, Bartek Marcowski, Urszula Zawada, Wojciech Chomicki, Szymon Zuchniarz, Barbara Podstawka, Krzysztof Olszak, Alicja Michalczyk, Anna Podgórska, Wiktoria Wrona, Nina Dylon, Maja Mazurek, Daniel Wrona, Mikołaj Okoń, Paulina Włodarczyk, Klaudia Łuka, Nadia Piątek, Maja Wójcik, Zu-

zanna Pacek, Urszula Szymańska, Dominika Łbik.

Wszystkie spisane opowieści można znaleźć w internecie pod adresem: https://issuu.com/ewadziadosz/docs/historia_2022

Opowiada: Walentyna Nowocięń, Marysin Szkoła w Marysinie

Z sentymentem wspominam pracę w małej szkole w Marysinie, do której uczęszczały dzieci z klas I-III i „zerówki”. Klasy były łączone ze względu na małą liczbę uczniów. Warunki nauki i pracy trudne: budynek drewniany, piece kaflowe w salach, korytarzyk nieogrzewany, toalety na zewnątrz budynku, mimo to na twarzach dzieci gościł uśmiech.

Wychowankowie byli pod moją opieką podczas wszystkich przerw, w czasie których chętnie spędzali czas na świeżym powietrzu hasając i bawiąc się. Wystarczyło kawałek kredy, guma, skakanka, kilka kapsli i zabawa stawała się przednia. Zabawy ze skakanką, zabawa w klasy, gumę czy wyścigi z kapslami były wówczas popularnymi zabawami skocznymi. Oczywiście bardziej cieszyły się uznaniem dziewczynki niż chłopcy.

Chłopcy woleli zabawę w kapsle czy zbijaka. Wszystkie dzieci natomiast uwielbiały bieżne zabawy podwórkowe – zabawę w chowanego, w zbijaka, berka kucanego, berka zaczarowanego, Baba Jaga patrzy, gąski do domu, piłka parzy, czy zabawę w czarnego luda. Przy mniej sprzyjających warunkach atmosferycznych dzieci potrafiły równie wspaniale, co na podwórku bawić się w klasie, organizując zabawy w kółecz-

ku, najczęściej w starego niedźwiedzia, kotka i myszkę, kółko graniaste, ojca Wirgiliusza, czy bardzo lubiane zabawy takie jak: chodzi lisek koło drogi, mało nas do pieczenia chleba, baloniku mój malutki, mam chusteczkę haftowaną, pomidor, głuchy telefon. Bawiły się wspólnie dziewczynki i chłopcy. Podczas zabaw dało się zaobserwować pełną in-

tegrację wśród dzieci, chęć wspólnego obcowania i organizowania zabaw ku własnej uciechu. Wszystkie te zabawy i gry ćwiczą refleks, koncentrację uwagi i jej podzielność, uczą współpracy i samodzielnego rozwiązywania konfliktów oraz umiejętności wygrywania, ale także ponoszenia porażek.

SPISAŁA: BARBARA PODSTAWKA

Opowiada: Wiesława Misztal z domu Olszewska

Bajki pana Sigiela

Jak byłam małą dziewczynką moja mama i tato opowiadali, że w naszym domu była szkoła. Niestety ja uczyłam się już w nowej szkole w Marysinie, do budowy której przyczynił się m.in. mój dziadek Józef Olszewski.

Kiedy poszłam do pierwszej klasy w Marysinie w 1961 roku były cztery oddziały, natomiast przed tym rokiem było ich pięć. Razem ze mną do klasy chodziły dzieci, którym potem w dorosłym życiu zostały znanymi we wsiach personami. Z Marysina chodzili: Krzysztof Podstawka (był przedsiębiorcą, plantatorem chmielu), Krzysztof Herman (był radnym), Wiesława Podstawka (była sołtysiem), Bernarda Podstawka, Henryk Jabłoński (był sołtysiem), Marian Ziemkowski, Ryszard Pojęta i oczywiście ja, natomiast z Natalina chodzili: Krzysztof Kostyła, Emilia Oszczędłowska, Andrzej Podstawka (radny), Marian Olszewski.

Koło szkoły były wymurowane latryny i komórki, gdzie m.in. było drewno i węgiel na zimę i jedna komórka należała do nauczyciela. Szkoła była ogrodzona, a od ulicy Ziemskiej była furtka i brama i nie było asfaltu. W ogóle na całej wsi nigdzie nie było utwardzonej drogi, były to tylko drogi polne, a samochód to może przejechał jakiś raz na miesiąc, jak było ciepło. Szkoła w Marysinie była drewniana i składała się z 3 izb. W dwóch uczyły się dzieci a w jednej mieszkał nauczyciel z rodziną. Uczyliśmy się 6 dni w tygodniu, bo chodziliśmy w soboty do szkoły. W każdym pomieszczeniu były dwie klasy i klasa pierwsza uczyła się z drugą, a trzecia z czwartą. Dzieci uczył jeden nauczyciel i w klasach 1-3 uczył nas pan Sigiel – nie pamiętam jak się pisał Sigiel czy Sigiel, ale mówiliśmy pan Sigiel). Kiedy poszedł na emeryturę, w klasie 4 uczyła nas pani Olga Józwikiewicz, która na początku wynajmowała stancję w Natalinie u państwa Makowieckich, a potem przeprowadziła się do szkoły. Nauczyciel mieszkał z rodziną i na terenie szkoły uprawiał warzywa, sad. W szkole byli woźni i było to małżeństwo państwa Pulińskich z Marysina, którzy sprząтали sale, rozpalali w kaflowych piecach, jak było zimno i dzwonili ręcznym dzwonkiem na przerwy i lekcje.

Piczka, to kolejna gra, która polegała na wystruganiu z kija takiej wędki ale z kwadratowym zakończeniem, na którego boku pisano cyfry od 1 do 4 a potem uderzano w ten kij i kto nazbierał najwięcej punktów wygrywał. Była też soka, ale z najprostszych zabaw, to była gra na fajerkach od pieca kaflowego mamy, czy wykonanie z drewnianej szpuli - bączka. Jak było ciepło pan Sigiel zabierał nas do Lasu Drzewuckiego. To ten przy obecnej ul. Skowronkowej. Dalej szliśmy do Snopkowa nad rzekę, do parku, gdzie robiliśmy podchody, albo szliśmy na oglądanie filmu. Bardzo lubiałam kiedy opowiadał nam bajki, co zresztą czynił dosyć często. A było ich naprawdę dużo: o Czerwonym Kapturku, o Stonodze, o siedmiomilowych butach. Kiedyś jak szliśmy do lasu i przeleciał nad nami samolot (to był widok!) to powiedział, że to UFO, a my z rozdziawionymi buziami słuchaliśmy opowieści o UFO.

Któregoś roku, kiedy był bardzo duży mróz i przyszło nas tylko kilkoro do szkoły, nie mieliśmy lekcji, tylko żona pana Sigiela „moja duszka” zaprosiła nas do swojego pokoju, nasmażyła paczków, a pan Sigiel opowiadał nam bajki. Po zajęciach w szkole trzeba było szybko odrabiać lekcje, bo dopiero kiedy poszłam do trzeciej klasy zrobili światło elektryczne, a tak była tylko lampa naftowa i świece. Po lekcjach od wiosny do jesieni najczęściej biegło się pomagać rodzicom w polu. Pola na wsi był ogrom! Wzdłuż obecnej ul. Ziemskiej, pomiędzy moim domem a szkołą i domem naprzeciwko pętli autobusowej nie było żadnych domów, żadnych budynków - tylko same pola. Dopiero pojedyncze domy były przy obecnej ul. Szarugi. Tak, kiedyś było pięknie!

Czasami po szkole mama wysyłała mnie po chleb, a sklep był przy ul. Szarugi u pana Aleksandra Podstawki, taty Krzysztofa Podstawki, z którym chodziłam do klasy. Po szkole też udawało się chodzić z dziećmi po wsi, nad rzekę. Bawiliśmy się w te same zabawy, co na przerwach w szkole. Ciekawą historią są jeszcze lekcje religii. Nie była ona nauczana w szkole, tylko u mieszkańców Marysina, czy Natalina. Religię mieliśmy u państwa Ziemkowskich, czy Stanisława Podstawki, gdzie uczył nas ksiądz i przygotowywał do pierwszej komunii świętej. Komunia została przeprowadzona w maju 1962 roku w Kościele Garnizonowym w Lublinie.

Po szkole w Marysinie część dzieci poszła do szkoły na Sławinkowską, część do Jastkowa, a ja, Krzysio Herman, Henio Jabłoński, Krzysio Olszewski, Rysio Pojęta i Manius Ziemkowski - poszliśmy do szkoły w Snopkowie, ale to już inna historia.

SPISAL: KRZYSZTOF OLSZAK

Dobrze pamiętam pana Sigiela i jego żonę, na którą mówił „moja duszka”. On pochodził z gór, jeździł rowerem do którego miał przypięty silnik od motoru. Uwielbiał święta Bożego Narodzenia. Do szkoły przychodziliśmy po Trzech Królach i wtedy też ubieraliśmy choinkę, zawieszaliśmy bombki i ręcznie wykonane ozdoby, jak chociażby łańcuchy, czy jakieś ozdóbki ze słomy i bibułki, ale największą frajdą były ręcznie robione świece z wosku, które potem trafiały a choinkę. Zapalaliśmy świece, zamykaliśmy szkolne okiennice i śpiewaliśmy koledy, ach jak było pięknie! Robiliśmy sobie mikołajki, ale między dziećmi, które siedziały razem w ławce. Chodziliśmy na sanki i zjeżdżaliśmy z górki obecną ulicą Ziemską. Rzucaliśmy się śnieżkami, bo robiliśmy bunkry i igła, a w lecie podkradaliśmy jabłka z sadu. Bawiliśmy się w chowanego i ganianego, w zbijaka, w zielone, graliśmy w klasy, kopaliśmy piłkę, graliśmy w siatkówkę i w zbijaka, w gumę, skakaliśmy na skakankach i graliśmy w hacele (to takie „śruby” którymi przykręca się koniom podkowy). Jak graliśmy w klasy to musieliśmy zebrać kolorowe szkiełka, które były po butelkach – kolorowe szkiełko to luksus, bo mało kto miał picie w kolorowej butelce, nie wspominając już o puszkach. Na wiosnę robiliśmy fujarki, świstaki z wierzby – rwało się młodą gałązkę ściagało korę i się grało. Chłopaki często grali w rochłę – kopało się jeden dołek pośrodku w ziemi, a po bokach 6 albo 8 dołków, jak ktoś miał puszkę, stawiał ją pośrodku i trzeba było zbić kamykiem żeby wpadła do jednego z dołków dzieci, które grały.

Opowiada: Irena Gąska, lat 79, Tomaszowice

Nie grało się w piłkę

Urodziłam się drugiego lutego 1943 roku. Wychowałam się we wsi Motycz-Józefin. W latach dzieciństwa najpopularniejszymi zabawami były: zbijak, „stary niedźwiedź mocno śpi”, berek. Innymi przykładami zabaw były podchody, skakanie przez gumę. Część z tych gier powraca do życia. W tamtych czasach nie było piłki siatkowej, ręcznej, czy koszykówki.

Dzieci na lekcjach wychowania fizycznego grały najczęściej w zbijaka. Dzieci nie miały wtedy czasu wolnego. Po powrocie ze szkoły od razu musiały iść w pole i pomagać swoim rodzicom lub opiekować się młodszym rodzeństwem. Następnie odrabiało się lekcje przy świetle lampy naftowej. Nie mieliśmy tyle czasu wolnego, co dzisiejsza młodzież. W czasach powojennych ludzie nadal mieli ciężkie życie. Ludność przeżywała jeszcze wstrząs po II wojnie światowej. Opiekowałam się także swoim koniem, na którym bardzo chętnie jeździłam, karmiłam go oraz poilałam. Widać, że w tamtych czasach życie ludzkie wyglądało inaczej niż dzisiejsze. Ludzie mieli więcej obowiązków niż dzisiejsza młodzież.

SPISAŁA: DOMINIKA ŁBIK

Opowiada: Babcia Urszuli

Drewniane pistolety i karabiny

Dzieckiem byłam bardzo dawno temu, jeszcze przed drugą wojną światową, ale czasy dzieciństwa pamiętam idealnie. Moje pokolenie było bardzo liczne. Tylko z naszej małej wioski, z jednego rocznika, było nas sześcioro. Natomiast codziennie do szkoły szło nas dwadzieścioro do różnych klas, młodsi i starsi. W takiej grupie trudno było się nudzić i nie mieć ciekawych pomysłów na zabawy. Bawiliśmy się w dużych grupach. Naszych rodziców nie było stać na kupowanie zabawek, więc musieliśmy liczyć na siebie.

W domu była gumowa piłka. Graliśmy nią w dwa ognie, najczęściej chłopaki na dziewczyny. Wraz z moją czwórką rodzeństwa bawiliśmy się w chowanego w całym gospodarstwie rodziców. Kiedy mamusia kończyła gotowanie na kuchni węglowej, wyjmowało się z niej fajerki i pogrzebaczem toczyło się przed sobą, kto przetoczył najdalej, ten wygrywał.

Była dosyć mała maszyna rolnicza - kultywator. Był lekki, więc odczepiali-

śmy przednią część na dwóch kółkach i zjeżdżaliśmy z góry. Jazda była wesoła, a skutki były takie, że bardzo bolały nas siedzenia. Nawet zwykła kałuża służyła do spędzenia czasu wolnego z rówieśnikami. Chodziło o to, by sprawdzić boso, jak jest głęboka. Byliśmy zgrzebnie ubrani, więc mogliśmy pozwolić sobie na ochłapanie i wybrudzenie się, a zabawa była wymienita. Czasem, wracając ze szkoły przez łąkę, łapaliśmy żaby i straszaliśmy dziewczyny, w rzece szukaliśmy raków. Na wodzie robiliśmy tamy oraz konstruowaliśmy małe koła wodne. Na spiętrzonych wodzie pływaliliśmy.

Przy każdym gospodarstwie po młocce były usypywane sterty ze słomy. Kiedy rodziców nie było w domu, zjeżdżaliśmy na siedząco z tych stogów. Po zabawie sterta była dużo niższa i szersza. Z wierzbowych gałązek robiliśmy fujarki i gwizdki. Z kolegami robiliśmy drewniane pistolety i karabiny, bawiąc się w wojnę. Kiedy byliśmy już starsi, znaleźliśmy po uciekających

Niemcach karabin i strzelaliśmy nim w drzewa, aż skończyły się naboje. Jesienią nawet praca przy wykopkach była zabawą. Paliliśmy ogniska, piekliśmy ziemniaczki, jabłka, a potem ze smakiem je jedliśmy.

Zabawy w śniegu były takie jak obecnie: śnieżki, bałwan, orły. Mój tatuś zrobił mi sanki z drewna, a później sami z bratem robiliśmy narty. Ze starych beczek wyciągaliśmy obłe klepki, polerowaliśmy, wiązaliśmy je do butów i zjeżdżaliśmy z góry. Przedwojenne zimy były bardzo śnieżne i często tatuś zaprzęgał konie i robił nam kulig. Najlepiej wspominam okres Bożego Narodzenia. Wtedy nie było tradycji robienia prezentów. Rodzice przynosili do domu słomę, którą była usłana cała izba na wzór stajenki. Po wieczery bawiliśmy się w tej słomie.

Dziwię się teraz dzieciom, że zamiast bawić się wspólnie na świeżym powietrzu, marnują lata dzieciństwa, patrząc w ekran.

Spisała: Urszula Szymbalska

Dzień Niepodległości w Miłocinie

104. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę była wyjątkowo obchodzona w świetlicy w Miłocinie. Na zaproszenie Koła Gospodyń Wiejskich z Miłocina przyjechały panie z KGW oraz Klubu Seniora z Ługowa. Nie zabrakło również mieszkańców Miłocina i okolic. Przybyli goście zastali pięknie przystrojone stoły ozdobione w kolorach flagi Polski. Każdy uczestnik wydarzenia przy wejściu otrzymał kotylion, który wraz z innymi ozdobami został specjalnie wykonany podczas warsztatów w Klubie Seniora w Miłocinie. Każda z zaproszonych grup oraz gospodarze przygotowali program artystyczny poświęcony temu wyjątkowemu świętu. Były to piosenki i pieśni patriotyczne oraz wiersze i teksty literackie o tematyce niepodległościowej.

Potańcówki dla seniorów

19 i 20 listopada pracownicy GOKiS w Jastkowie zorganizowali potańcówki w Ługowie i Płuszcowicach. Panie - seniorki przygotowały mnóstwo pyszności, a my uraczyliśmy gości biesiadą na żywo. Były śpiewy i tańce oraz smaczny poczęstunek. Pan Henryk przygrywał na akordeonie i śpiewał wraz z panią Kasią najlepsze biesiadne hity na żywo. Bardzo dziękujemy paniom z Klubu Seniora w Ługowie i KGW Płuszcowice za przygotowanie kulinarnej strony naszych potańcówek.

Henryk Skórski, który grał na akordeonie, to nauczyciel muzyki i edukacji wczesnoszkolnej z 37 letnim stażem pracy w szkole podstawowej i wcześniej w gimnazjum. Absolwent UMCS w Lublinie. Akompaniator i nauczyciel śpiewu w zespołach ludowych. Założyciel Orkiestry Dętej Gminy Głusk i Zespołu Śpiewaczego w tejże gminie. Autor muzyki do hymnu szkoły i wielu piosenek dla dzieci. Organista w podlubelskiej parafii, założyciel i dyrygent chóru parafialnego. Autor programów autorskich do nauczania muzyki. Zdobywca wielu nagród na konkursach wokalnych i muzycznych na różnych szczeblach. **GOKiS**

Spacer po Lublinie

Stowarzyszenie Otwarcia i Kreatywni przy współpracy z GOKiS zorganizowało wycieczkę do Lublina dla seniorów. Może się wydawać, że Lublin, miasto tak bliskie naszej gminie, jest już każdemu znane na wylot, a jednak pani Jola – pilot i przewodnik po Lublinie przekazała tyle nowych informacji i ciekawostek, że każdy senior na tej wycieczce na pewno usłyszał coś nowego, np. w którym kościele brał ślub Bolesław Prus, które okno na Starym Mieście należało do Beaty Koziardak, dlaczego mazanie po ścianach w kaplicy Świętej Trójcy dało nam tak wiele informacji o Unii Lubelskiej. Dzięki tej wycieczce poznaliśmy także wystawy stałe umieszczone na Zamku Lubelskim, a także odwiedziliśmy wystawę czasową - Magia Starożytnego Egiptu. Na koniec zostało podziwianie pięknego, zimowego Lublina z Donżonu. Mieliśmy też okazję spotkać przy obrazie Unii Lubelskiej naszą nową, sławną mieszkankę Lubelszczyzny – aktorkę Kasię Bujakiewicz.

GOKiS

Warsztaty rękodzieła

Stowarzyszenie Otwarcia i Kreatywni przy współpracy z GOKiS zorganizowało warsztaty dla seniorów w czterech miejscowościach gminy Jastków – 12.10 w Mosznej, 14.10 w Jastkowie, 23.11 w Miłocinie oraz 25.11 w Płuszcowicach. Warsztaty rękodzieła były wspaniale spędzonym czasem, podczas którego panie stworzyły przepiękne dzieła. W każdej miejscowości temat warsztatów był inny. Powstały deski z decoupage'u, patchworkowe bombki czy piękne kwiaty. Wszystkie warsztaty poprowadziła pani Katarzyna Gospodarek, za co serdecznie dziękujemy. Zadanie współfinansowane ze środków otrzymanych z gminy Jastków.

GOKiS

Cmentarz w Marysinie

W październiku uroczysto zakończono renowację cmentarza z I wojny światowej w Marysinie. 31 lipca - 3 sierpnia 1915 oddziały armii rosyjskiej stoczyły krwawą bitwę z oddziałami armii austriackiej, w skład której wchodziły także formacje legionowe. Po bitwie zorganizowano cmentarz w Jastkowie, w którym pochowano wszystkich poległych. Po roku 1920 ekshumowano jednak żołnierzy rosyjskich, austriackich i węgierskich i przeniesiono ich do Garbowa i Marysina. Cmentarz w Marysinie powstał na gruncie подарowanym przez Jana Kobiątkę. Gmina Jastków wydała opracowanie poświęcone bitwie jastkowskiej i poległym w niej żołnierzom. Dzięki zawartemu porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędem Wojewódzkim oraz Austriackim Czarnym Krzyżem udało uzyskać się dofinansowanie, aby całkowicie zrewitalizować cmentarz wojenny i tym samym oddać hołd żołnierzom poległym. Nabożeństwo na odnowionej nekropolii koncelebrowali: Grzegorz Brudny, proboszcz parafii ewangelickiej; ks. mitrat Andrzej Łoś, duchowny Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego; proboszcz parafii Katedralnej Przemienienia Pańskiego w Lublinie oraz ks. Eugeniusz Zarębińskiego, proboszcz parafii św. Stanisława BM. W uroczystości wzięli udział: płk Ronald Rainer - attache Obrony Austrii przy ambasadzie Austrii w Warszawie, płk Dieter Allesch - przewodniczący Austriackiego Czarnego Krzyża Oddział w Styrii, Helfried Grandl - Kurator Austriackiego Czarnego Krzyża, Piotr Majchrzak - konsul honorowy Austrii w Lublinie, Rafał Dudek z konsulatu Austrii w Lublinie, Artur Jaśkowski - dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Skarbu Państwa - Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, Michał Mulawa wice-marszałek Województwa Lubelskiego, Grzegorz Koziół radny Powiatu Lubelskiego oraz Tomasz Dyzma, prezes Związku Piłsudczyków Oddział Lublin. W uroczystym zakończeniu rewitalizacji cmentarza uczestniczyli mieszkańcy Marysina,

przedstawiciele gminy Jastków oraz delegacja z Austrii. W swoim przemówieniu przewodniczący Austriackiego Czarnego Krzyża, płk Dieter Allesch - powiedział:

Na samym początku chciałbym bardzo serdecznie podziękować odpowiedzialnym za doskonałe przeprowadzenie procesu rewitalizacji tego cmentarza wojennego. W przeszłości, podczas uroczystości na cmentarzach wojskowych, zawsze kończyłem swoje wystąpienia słowami: „Módlmy się, aby w przyszłości nigdy więcej nie trzeba było budować w Europie cmentarzy wojskowych.“ Mieliliśmy wielką nadzieję, że posłużą one jako przestroga, przypominając ludziom o straszliwym cierpieniu.

Byliśmy przekonani, że historia, niejako w roli nauczyciela, sprawi, że ludzie, przynajmniej w naszym regionie świata, nie pójdą po raz kolejny na wojnę ze sobą w ślepej nienawiści, mordując się wzajemnie, zabijając ludzi w ich domach, na dworcach czy w szpitalach. Oszołomieni, stoimy na krawędzi, stosunkowo blisko tej katastrofy, która rozpoczęła się 7 miesięcy temu, i musimy z ogromnym bólem patrzeć, jakie straszne cierpienia, jakie wielkie zbrodnie są popełniane przeciwko narodowi ukraińskiemu oraz przeciwko prawom człowieka. Znowu powstają liczne cmentarze wojskowe, znowu matki, ojcowie, rodziny po obu stronach płaczą za zmarłymi na wojnie, znowu płacze Bóg nad szaleństwem spowodowanym przez kilku ludzi, którzy są odpowiedzialni za tę morderczą i brutalną wojnę!

Stoimy tutaj na cmentarzu wojskowym, gdzie ponad 100 lat temu pochowano poległych żołnierzy, którzy również tutaj stracili życie w strasznej wojnie. Z pewnością mieli oni wielkie plany i marzenia, woleliby zostać w domu z rodziną i bliskimi, ale ich młode życie zostało brutalnie rozbite w bitwie. Po obu stronach musieli wykonywać rozkazy i walczyć z wrogiem, którego nie znali, którego w zasadzie nie chcieli skrzywdzić, ale na wojnie niestety obowiązują inne brutalne prawa. Papież Franciszek podczas wielkiej Mszy o Pokój na cmentarzu wojskowym w Redipuglia w 2014 roku bardzo trafnie powiedział: „Wojna to szaleństwo! Niszczy najpiękniejszą rzecz, jaką stworzył Bóg - człowieka.“ Ponadto podkreślił, że zachowanie i utrzymanie cmentarzy wojskowych jest ważnym dziełem na rzecz pokoju. Utrzymane cmentarze wojskowe powinny, a wręcz muszą, zachęcać do refleksji, a tym samym pełnić rolę obiektów, które mają przypominać o pokoju.

Cmentarze wojskowe są jednymi z niewielu miejsc, gdzie można bezpośrednio dostrzec tragiczne wydarzenia z naszej historii. Cmentarze wojskowe nie mogą zapobiec wojnie, ale zdecydowanie zmuszają nas do refleksji na jej temat! Nie byliśmy świadomi, że to wielki przywilej żyć, przynajmniej w naszym regionie świata, w okresie pokoju, który trwał 77 lat, najdłużej w historii. Tak więc raz jeszcze, ze strony austriackiej, pragnę wyrazić serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do odrestaurowania/odnowienia tego cmentarza. Chylę czoła przed tymi szlachetnymi wysiłkami i wielkimi osiągnięciami. Z czcią kłaniamy się także przed żołnierzami obu stron, którzy zginęli w Wielkiej Wojnie. Pamiętamy ich heroiczne dokonania i wielkie cierpienia, które znosili, i obiecujemy, że poważnie potraktujemy ich napomnienie o pokoju i nigdy o nich nie zapomnimy. Niech ich dusze spoczywają w pokoju.

REDAKCJA

Czy życie z chorobą musi być smutne?

Każda przewlekła choroba jest ciężkim doświadczeniem a choroba dziecka w szczególności. Czy można mimo choroby czerpać z życia jak najwięcej? Czy można dodatkowo jeszcze pomagać innym? Czy można leżąc w szpitalu, opiekować się małymi pacjentami? Karola Majewska, mieszkanka naszej gminy udowodniła, że to wszystko jest możliwe.

Karola przez kilkanaście lat walczyła z chorobą. Była pacjentką wielu szpitali. Walkę tą przegrała mając 17 lat. Mimo choroby Karola angażowała się w pomoc innym dzieciom, była wolontariuszką akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę” i wspierała WOŚP.

- Jak rodzic traci dziecko to traci też sens życia. A życie przecież musi mieć sens - mówi Ryszard Majewski, ojciec Karoli. - Dlatego w 2020 roku powstało Stowarzyszenie „Życie z chorobą nie musi być smutne” imienia Karoli Majewskiej. Karolka, mimo nieuleczalnej choroby, właśnie takie miała motto życiowe.

Głównym celem działalności stowarzyszenia jest pomoc małym pacjentom oddziałów szpitalnych. Pomoc ta ma różnorodną postać. Dzięki współpracy z PCK na oddziały dziecięce trafiło tysiące książeczek edukacyjnych i pluszaków. Nauczyciele, członkowie stowarzyszenia przygotowali projekt edukacyjny „Nie jestem sam - pomagam”. To m.in. nauczyciele, którzy przed laty pracowali z Karolą. Celem projektu jest uwrażliwienie dzieci (uczniów szkół podstawowych) na potrzeby chorych rówieśników. Wiele dzieci dopiero podczas tych zajęć poznało znaczenie słowa „empatia”. Obecnie trwa druga edycja projektu, w której biorą udział m.in. szkoły z gminy Jastków. Jednym z zadań jest przygotowanie życzeń świątecznych dla chorujących rówieśników. Wszelkie informacje o projekcie można znaleźć na stronie <https://www.stowarzyszeniekaroli.pl/>

Innym działaniem edukacyjnym jest akcja „Podziel się zeszytem”. Zebrane w szkołach zeszyty i bloki trafiają do chorujących dzieci. W zeszytach nie tylko można odrabiać lekcje będąc chorym. Można także prowadzić pamiętnik. Karola przez wiele lat zapisywała różne myśli. Niemal do końca życia prowadziła bloga „Życie z chorobą nie musi być smutne”. To także motto stowarzyszenia.

Nie sposób nie wspomnieć o dotychczasowej pomocy gminy Jastków w działaniach stowarzyszenia. To m.in. zakup i przekazanie kolorowanek, które znalazły się w paczkach mikołajkowych. Paczki już trafiły do małych pacjentów w szpitalach, z którymi współpracuje stowarzyszenie. Zbliża się czas świąteczny, w którym warto jest pamiętać o tym, że nie wszyscy będą ten czas spędzać w domu.

REDAKCJA

Opiekunka potrafi zmienić życie seniora

Starość jest naturalnym i nieuniknionym etapem życia, niestety często jest czasem bardzo trudnym. Zachodzące w tym okresie zmiany wpływają istotnie na sposób funkcjonowania człowieka. Stopniowo zmniejsza się wydolność organizmu, pojawiają się nieznane dotąd ograniczenia, pierwsze dolegliwości zdrowotne i przewlekłe schorzenia. Zdarza się, że osoby w podeszłym wieku wymagają pomocy w codziennej egzystencji, a nawet całodobowej opieki.

Poza dolegliwościami somatycznymi osoby starsze doświadczają również często uczucia ogromnej pustki i osamotnienia. To wszystko wpływa na obniżenie poczucia własnej wartości, pojawienie się apatii, smutku a nawet depresji. Historie seniorów są bardzo różne. Wielu z nich jednak nie ma bliskiej rodziny ani przyjaciół. Nie wychodzą z domu, nie mają z kim porozmawiać ani do kogo zadzwonić. Często nie mówią o swoich potrzebach nie chcąc nikomu robić problemu, a nawet wstydzą się prosić o jakąkolwiek pomoc. Na taki scenariusz jaki pisze życie prawie nikt nie jest przygotowany.

Jedynym rozwiązaniem w takich sytuacjach może okazać się pomoc opiekunki. Właściwa opieka nad seniorem wpływa nie tylko na kondycję fizyczną i psychiczną, ale także zmienia i ubarwia świat osoby starszej. Pracując w ośrodku pomocy społecznej często otrzymywałam sygnały, że nasze opiekunki to osoby empatyczne, cierpliwe, wnoszące pozytywne

zmiany w życie seniorów. Przypadek pana Kazimierza pokazuje jak diametralnie może odmienić się życie starszego człowieka za sprawą innej osoby.

Dzisiaj pan Kazimierz to pogodny, sympatyczny mężczyzna w wieku senioralnym. Jeszcze nie tak dawno był przygnębiony życiem i zmagał się z wieloma trudnościami, głównie z pogarszającym się stanem zdrowia, bardzo trudnymi warunkami mieszkaniowymi oraz problemami dnia codziennego, których nie był w stanie przezwyciężyć. Lokal, w którym zamieszkiwał, to stary, zniszczony budynek, bez odpowiednich warunków sanitarnych, nadający się jedynie do rozbioru. Na tej samej posesji znajdował się również dom po ojcu pana Kazimierza w dużo lepszym stanie technicznym, lecz również zaniedbany, bez ogrzewania oraz bieżącej wody.

Zatrudnienie pani Edyty jako opiekunki okazało się bardzo trafną decyzją. Pani Edyta pracuje po cztery godziny przez pięć dni w tygodniu. Oprócz codziennych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego motywowała pana Kazimierza do zamieszkania w domu po ojcu. Zrobiła wszystko, aby poprawić warunki mieszkaniowe swojego podopiecznego. Dzięki jej staraniom i zaangażowaniu pan Kazimierz ma ciepły, przytulny pokój, bieżącą wodę i snuje plany na dalszy remont domu. Odzyskał radość życia i cieszy się z każdej zmiany, jakie w nim zachodzą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w

Jastkowie, w trosce o zamieszkujące w naszej gminie osoby starsze i niepełnosprawne, wdraża w życie programy, takie jak: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Włączenia - mieszkania wspomagane wspierane drogą do samodzielności” czy „Równe Szanse - droga do godnego życia osób niesamodzielnych”. Dzięki tym programom niezbędne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu otrzymują osoby starsze, niepełnosprawne, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Pan Kazimierz otrzymuje pomoc w ramach programu „Równe Szanse - drogą do godnego życia osób niesamodzielnych”, korzysta z usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Uczestnicy programu mają zapewnioną nieodpłatną pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zaleconą przez lekarza oraz wsparcie w utrzymaniu kontaktów z otoczeniem.

Dzisiaj pan Kazimierz ma motywację do dalszych działań, snuje plany na przyszłość i wierzy, że będzie jeszcze lepiej.

Program „Równe Szanse - drogą do godnego życia osób niesamodzielnych”, realizowany jest przez Gminę Jastków w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Lubelskiej od maja 2021 r. do sierpnia 2023 r., dzięki wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

MONIKA SZARUGA

Ogrzej się na parę chwil

Po ciepłych, letnich dniach, które w tym roku wyjątkowo długo nas rozpieszczały, pozostały tylko wspomnienia, przymarzniałe leżaki i opustoszałe ogrody. Po cichutku, w białej sukni nadeszła zima i rozgościła się na długie miesiące, ciesząc niejednokrotnie nasze oczy bajkowym krajobrazem. Trudna pora roku, jednak jej zwolennicy potrafią się cieszyć mrozem, płatkami śniegu, czy uprawianiem zimowych sportów.

Zima zwiastuje świąteczne spotkania w gronie rodzinnym, ale także inicjowanie wielu akcji pomocowych, mających na celu wsparcie potrzebującym. Nie zapominajmy, że jest to szczególnie trudny czas dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych oraz bezdomnych, które własnym staraniem nie są zdolne do zabezpieczenia podstawowych potrzeb. Niskie temperatury, obfite opady śniegu, brak ciepłego posiłku, rosnące ceny opału niezbędne do ogrzania domu stanowią zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia dla wszystkich mieszkańców, w szczególności tych samotnie zamieszkujących.

Nasza gmina stanowi środowisko wiejskie, wiąże się z tym duża odległość sąsiedzka i utrudniony dostęp lub brak komunikacji publicznej.

Nie zapominajmy, że wielu mieszkańców może mieć problem z zakupem żywności, lekarstw, węgla, skorzystaniem z pomocy medycznej. Naprzeciw takim problemom najczęściej wychodzi rodzina - jeżeli jest, jeżeli nie ma wkraczają instytucje, takie jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie.

Pracownicy socjalni zwracają szczególną uwagę na osoby w podeszłym wieku, zamieszkujące samotnie, oferując wsparcie przewidziane ustawą o pomocy społecznej oraz pomoc w

ramach Korpusu Wsparcia Seniora i innych programów rządowych. Dzięki tego typu działaniom wielu ludzi potrzebujących otrzymuje adekwatne do sytuacji wsparcie.

Obecny rok jest szczególnie trudny, ze względu na szybko rosnącą inflację, coraz wyższe ceny żywności i artykułów pierwszej potrzeby, wojnę na Ukrainie narasta strach „przed jutrem”.

Zakup opału, art. spożywczych, leków przez seniorów i osoby z orzeczoną niepełnosprawnością często wykracza poza ich możliwości finansowe. Wielu z nich wymaga wsparcia, chociażby w odnalezieniu się w gąszczu dokumentów, które należy wypełnić i złożyć, aby otrzymać wsparcie finansowe, które przygotował rząd w ramach tarcz pomocowych. Nie każdy potrafi poprosić o pomoc, wielu boi się zakomunikować taką potrzebę. A przecież prośenie o pomoc nie jest oznaką słabości. Zatem Drogi Czytelniku nie bądź obojętny i zwróć uwagę na sąsiada, który może wymagać pomocy i wsparcia w rozwiązaniu trudnej dla niego sytuacji. Szczególnie w tej trudnej porze roku jaką jest zima - pamiętaj, że ktoś może potrzebować Twojej pomocy.

DANUTA SUSKA

Przemoc wobec osób starszych

Przemoc wobec osób starszych jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania. Wiele jej przejawów, które u osób młodych natychmiast by zwróciły uwagę, u seniorów łatwo wytłumaczyć wiekiem lub chorobą. Osoby starsze, niepełnosprawne i schorowane są grupą szczególnego ryzyka z uwagi na zależność od swoich opiekunów. Sytuacja krzywdzonej osoby starszej jest wyjątkowo trudna. Bardzo często dodatkowo komplikuje ją zależność emocjonalna, materialna lub mieszkaniowa, a także dotycząca opieki z której osoba korzysta ze względu na obniżoną sprawność fizyczną lub psychiczną.

Osoby starsze doznające przemocy zazwyczaj nie dostrzegają możliwości rozwiązania swojej trudnej sytuacji życiowej lub czują się za nią współodpowiedzialne. Bardzo często zaprzeczają faktom albo usprawiedliwiają sprawcę obwiniając siebie za to, co się stało. Zdarza

się również, iż będące w podeszłym wieku osoby krzywdzone nie zgłaszają aktów przemocy ponieważ obawiają się pogorszenia i tak złej sytuacji rodzinnej lub boją się umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Seniorzy wstydzą się również za postęпки sprawców, szczególnie gdy doświadczają przemocy ze strony dzieci lub wnuków. Nie

wiedzą, gdzie mogą uzyskać pomoc, często nie mają możliwości dotarcia do odpowiednich służb. Większość przypadków przemocy wobec osób starszych pozostaje nieujawniona, dlatego tak ważna jest wiedza i umiejętność dostrzegania sygnałów świadczących o jej stosowaniu.

Objawy wskazujące na stosowanie przemocy wobec seniorów:
- obniżony nastrój,

- nieleczone problemy zdrowotne,
- zaniedbanie higieniczne,
- niedożywienie lub odwodnienie,
- widoczne rany lub siniaki, które raczej nie powstały w wyniku upadku,
- agresja lub strach,
- brak chęci spożywania posiłków,
- brak kontaktu z innymi ludźmi,
- brak chęci rozmowy o sytuacji rodzinnej.

Nie bądźmy obojętni, jeśli nasze spostrzeżenia wywołują w nas przekonanie, że mamy do czynienia z przemocą. Każdy ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Policję lub prokuraturę. Fakt przemocy można również zgłosić w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastkowie, w którym funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

GOPS

Zostań rodziną wspierającą

Na terenie gminy Jastków jest kilka rodzin, którym bardzo przydałoby się wsparcie w pokonywaniu codziennych trudności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie poszukuje rodzin wspierających, które bezinteresownie chciałyby pomóc, wykorzystując własne doświadczenia, umiejętności i wiedzę dotyczącą wychowania dzieci. Zadaniem rodzin wspierających jest pomoc rodzinom, które mają trudności w opiece i wychowaniu dzieci, jak również w szeroko pojętym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Jest to forma towarzyszenia rodzinom potrzebującym wsparcia. Pomoc może dotyczyć doradztwa w stosowaniu określonych metod wychowywania dzieci, organizacji czasu rodziny, racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych itp. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzina wspierająca nie realizu-

je swoich działań zawodowo, lecz poprzez towarzyszenie rodzinie mającej trudności w opiece i wychowaniu dzieci na podstawie własnej chęci pomocy innym. Podjęcie tej funkcji dostarczyć może wiele satysfakcji osobom, które zechcą swój czas, wiedzę i doświadczenie poświęcić tym, którzy potrzebują pomocy.

Rodzina wspierająca oddziałuje pozytywnie w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadane doświadczenie i wiedzę. Członkowie rodziny wspieranej mogą obserwować konstruktywne wzorce zachowań, właściwe relacje wewnątrzrodzinne i w ten sposób uczyć się jak prawidłowo realizować przypisane im role społeczne. Dlatego też rodzina wspierająca powinna prezentować pożądane postawy oraz posiadać odpowiednie predyspozycje, na przykład wysoką kulturę osobistą, odpowiedzialność, kreatywność, komunikatywność, otwartość i łatwość nawiązywania kontaktów, a także cierpliwość, opanowanie, umiejętność stawiania granic.

Preferuje się, by pełnienia funkcji rodziny wspierającej podejmowały się osoby z

bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodziną wspierającą może zostać rodzina, która już wcześniej nieformalnie pomagała (np. sąsiedzi, znajomi czy dalsi krewni).

Rodzina wspierająca pomaga, ale nie wyręcza i nie zastępuje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jej rolą jest aktywizowanie i motywowanie członków rodziny wspieranej do przezwycięzania trudności, uruchamiania odpowiednich sił i umiejętności w dążeniu do zmiany funkcjonowania. Poprawa jakości rodzicielstwa zwiększa szansę na bezpieczny i stabilny dom, który jest najlepszym środowiskiem dla rozwoju dziecka.

Nie jesteś obojętny na los rodzin i ich dzieci?

Pomagasz im w sytuacjach kryzysowych?
Pomagasz bezinteresownie rodzinom ze swojego otoczenia?

Zajmujesz się dziećmi sąsiadów?

Więcej informacji na temat rodzin wspierających uzyskają Państwo u pani Anny Polepszak - asystenta rodziny pracującego w naszym Ośrodku, pod nr tel. 517 820 727.

GOPS

Wartość projektu wynosi: **907 620,33 zł**
 Dofinansowanie z Unii Europejskiej: **771 477,28 zł**

Aktywizacja zawodowa i społeczna

Gmina Jastków i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie realizują w okresie od 01.01.2020 r. do 31.08.2023 r. projekt „Aktywizacja zawodowa i społeczna”; nr projektu: RPLU.11.01.00-06-0011/19 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020; Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne Działanie 11.1. Aktywne włączenie (środki unijne). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie posiada doświadczenie i wiedzę, potencjał kadrowy oraz niezbędne wyposażenie techniczne na potrzeby realizacji ww. projektu.

Celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym i/lub zawodowym i/lub edukacyjnym i/lub zdrowotnym.

Dotychczas w projekcie wzięło udział 51 osób. W związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców zwiększono liczbę dostępnych miejsc, wydłużono okres realizacji projektu oraz poszerzono ofertę proponowanego wsparcia. W ramach projektu uczestnicy mają możliwość bezpłatnie skorzystać ze wsparcia, tj: poradnictwa zawodowego i psychologicznego, indywidualnego doradztwa zawodowego,

warsztatów kompetencji społecznych i życiowych, szkoleń i kursów zawodowych, stażów zawodowych, kursów prawa jazdy kat. B, stypendium szkoleniowe, stypendium stażowego, materiałów dydaktycznych, cateringu dla uczestników, badań lekarskich, ubezpieczenia NNW, ubezpieczenia w ZUS, wsparcia finansowego w postaci zasiłków i pomocy w naturze zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, bezpłatnych spotkań z psychologiem w ramach terapii rodzinnej. Pracownik socjalny przez cały okres projektu świadczy pracę socjalną nakierowaną na pomaganie uczestnikom projektu.

Dobór szkoleń w ramach ww. projektu dokonany został indywidualnie, na podstawie diagnozy potrzeb i predyspozycji oraz aktualnych potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy. Uczestnicy szkoleń zawodowych otrzymali dokument potwierdzający uzyskane kompetencje lub kwalifikacje. Dotychczas w ramach projektu przeszkolono 31 osób. Ponadto zaplanowano następane szkolenia zawodowe dla kolejnej grupy uczestników.

W ramach projektu „Aktywizacja zawodowa i społeczna” dotychczas zrealizowano 7 staży zawodowych ukierunkowanych na nabycie praktycznych umiejętności na stanowisku pracy zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami. 8 uczestników projektu jest jeszcze w trakcie odbywania stażu zawodowego. Uczestnikom projektu opłacono badania lekarskie i wypłacano comiesięczne stypendium stażowe. Nawiązano współpracę z zakładami pracy

min. domami pomocy społecznej, salonami kosmetycznymi, producentem przyczep samochodowych, kwiaciarnią, gospodarstwem ogrodniczym, przychodnią zdrowia. W celu prawidłowego przebiegu stażu zawodowego wyznaczani są opiekunowie, którzy pomagają stażystom w wypełnianiu obowiązków pracowniczych.

Barierą aktywizacji społeczno-zawodowej jest w wielu przypadkach brak posiadania prawa jazdy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców umożliwił uczestnikom projektu „Aktywizacja zawodowa i społeczna” ukończenie kursu prawa jazdy kat. B. W ramach proponowanej formy wsparcia uwzględniono zapewnienie badań lekarskich, pokrycie kosztów oraz egzaminu w WORD.

Kryteria kwalifikacyjne do projektu:

- osoby powyżej 18 roku życia,
- zamieszkujące na terenie Gminy Jastków (zamieszkujące gminę zgodnie z Kodeksem Cywilnym), korzystające z pomocy GOPS lub kwalifikujące się do pomocy GOPS - w szczególności: osoby bierne zawodowo, osoby bezrobotne, pozostające bez zatrudnienia, o niskich kwalifikacjach.

Wszystkie zadania w projekcie realizowane są z uwzględnieniem zasady równości szans i niedyskryminacji poprzez równy dostęp do wsparcia, w tym również dostęp dla osób z niepełnosprawnościami oraz stosowanie języka wrażliwego na płęć.

GOPS

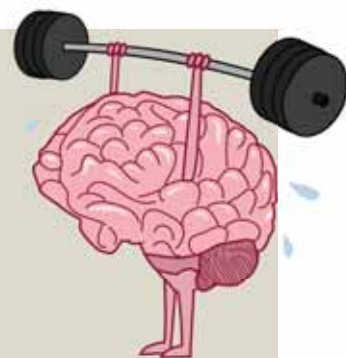

Treningi dla seniorów - Siłownia Pamięci

„Proste i pomocne” to zestaw 10 narzędzi do samodzielnego wykonania i zastosowania podczas treningów z seniorami cierpiącymi na zaburzenia poznawcze i choroby otępienne. Duża różnorodność proponowanych zadań umożliwi stymu-

lowanie wielu funkcji poznawczych choro-
 rego oraz stanowić może atrakcyjną i
 wartościową formę spędzania wspólnego
 czasu.

Zapraszamy na stronę
www.prosteipomocne.pl

Raz do roku...

Raz do roku świat przystaje, zatrzymując się w półroku. Milknie zgiełk, cichnie hałas i ustają słowne potyczki. Raz do roku człowiek nie patrzy na człowieka wilkiem, obcy ludzie życzą sobie tego, co najlepsze, a stół staje się centralnym miejscem domu, bez względu na to czy gromadzi się przy nim rodzina, czy człowiek zasiada do niego w samotności.

Raz do roku świat poddaje się ciszy Betlejemskiej Nocy, a przed maleńkim i bezbronnym Dzieciątkiem klękają jasność i ciemność. Mrok ustępuje miejsca Światłu, uznając jego panowanie, a zanurzony w tę ciszę człowiek może poczuć niezwykłą moc Miłości, która rodzi się w pokorze i skromności, przechodząc na świat bez werbli i fanfarów. Cisza Betlejemskiej Nocy wypełnia się płaczem dziecka, w którym jest przesłanie: *Od tego dnia jestem z wami tak blisko, że już bliżej nie można. Możesz Mnie dotknąć, przytulić, ukotysać do snu i zaśpiewać koledę-kołtysankę. Możesz się Mnie zaprzeć i ukrzyżować, a Ja i tak wyciągnę do ciebie ramiona i wyszeptzę, że cię kocham. Bo jestem Miłością, a ty jesteś tej miłości warty, poprzez mój dar odkupienia.*

W ciszy Betlejemskiej Nocy dzielimy się opłatkiem i zasiadamy do Wigilijnej Wieczery. I choć zazdrosny o tę ciszę świat chce ją zakłócić, wypychając się do naszych domów wraz z migającymi obrazami na ekranach włączonych telewizorów, w ten jeden wieczór ignorujemy go, przyciszając dźwięk lub wyszukując jedynie koledę, bo tylko one nie odbierają niezwykłości tej nocy, zupełnie innej od wszystkich pozostałych. Nocy Wigilijnej, po której następuje radość Bożego Narodzenia, tego prawdziwego, podarowanego każdemu człowiekowi bez wyjątku; tego, które nie kończy się 26 grudnia, ale trwa w tych, którzy ukłękawszy przed Betlejemskim Żłóbkiem, ciszą Betlejemskiej Nocy napełnili serce pokojem i miłością, chcąc się nimi dzielić.

Boże Narodzenie to nie tylko czas świętowania w oderwaniu od codzienności. To nie magia migoczących światełek, białego puchu i świątecznych piosenek. I to również nie wyjątkowość potraw stawianych na stołach, ani prezentów odkrywanych pod choinką. To wszystko jest piękne i ważne dla klimatu niezwy-

kości i niepowtarzalności, ale to tylko rama otaczająca bezcenny obraz czy zdjęcie z utrwaloną na nim niezapomnianą chwilą, najważniejszą dla nas poprzez osobę na tym zdjęciu uchwyconą obiektywem, albo pudełeczko, w którym znajduje się podarowany komuś bliskiemu, najdroższemu klejnot. I ramka i pudełeczko nie ucieszą, jeśli w środku będzie pusto. Ramka bez zdjęcia, choćby najpiękniejsza, jest jedynie przedmiotem, być może i pasującym do wystroju wnętrza, ale swoją pustką przypominającym o braku kogoś, kto w tej ramce powinien się znaleźć. Puste pudełeczko bez pierścionka, obrączki, kolczyków czy naszyjnika, jest jedynie odpadem wrzuconym do frakcji suchej, kojarzącym się właściwie tylko z poczuciem straty - tej materialnej, emocjonalnej czy związanej z nieobecnością kogoś ważnego, kto odszedł wraz z tym podarunkiem. A pusta rama bez obrazu kojarzy się z kradzieżą i z tym, że coś bezcennego zostało nam odebrane.

Człowiek też został okradziony z ciszy Betlejemskiej Nocy. Mniej lub bardziej świadomie dał sobie odebrać pokój, miłość i przebaczenie, które przed laty odnalazł w Betlejemskiej Stajence, i po-

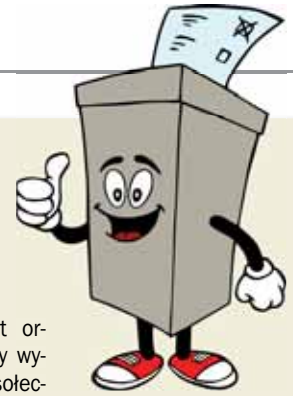
zwoił sobie wmówić, że święta to magia zaledwie tych kilku dni, a potem i tak wszystko wraca w utarte ramy, pozornie rozwiązane konflikty zasupłują się jeszcze mocniej, a rodzina razem ładnie wychodzi jedynie na zdjęciu. Szacunek do człowieka, życzliwość, bezinteresowność, przebaczenie i pojednanie wrzuca się wraz z siankiem i świątecznymi ozdobami do pudełka i chowa głęboko, do następnych świąt. I powtarza się bezmyślnie słowa: Święta, święta i po świątach; i być może zadaje się pytanie: I po co ta cała szopka z nieszczerymi życzeniami, niechcianymi spotkaniami i udawaniem bliskości, której nie ma?

Tak wyglądają święta bez Bożego Narodzenia. Tak wygląda człowiek okradziony z Boga, który został sprowadzony do tradycji i symbolu. Prawdziwe Boże Narodzenie to wypływająca z serca radość, która trwa bez względu na to, czy trzeba wrócić do pracy czy trudnej codzienności. Prawdziwe Boże Narodzenie to umiejętność spojrzenia na drugiego człowieka bez oceniania, wyciągnięcie ręki pomimo uprzedzeń i wyjście naprzeciw z gotowością dialogu nawet tam, gdzie ten dialog wydaje się niemożliwy. Prawdziwe Boże Narodzenie to miłość, którą chcę się dzielić bez lęku, że zostanie mi odebrana; to przebaczenie, które nie jest przyzwoleniem na zło ani akceptacją błędów, lecz nowym rozdziałem w relacji z tymi, których tym przebaczeniem obdarowujemy i uwolnieniem nas samych z żalu i goryczy, jakie w sobie latami naskładaliśmy. Prawdziwe Boże Narodzenie to przyjęcie Daru, jaki człowiek otrzymał pewnej Betlejemskiej Nocy, i świadomość, że Bóg naprawdę jest blisko człowieka, jeśli tylko człowiek Mu na to pozwoli.

Życzę Wam, drodzy Mieszkańcy Gminy Jastków, prawdziwego Bożego Narodzenia i jego trwania w każdym z Was. Bożego Narodzenia, które będzie nadzieją wszędzie tam, gdzie jej zabrakło; Gwiazdy Betlejemskiej, która rozświetli wszystkie mroki życia, nawet te, gdzie nie mamy odwagi zaglądać; Stajenki, która będzie miejscem, gdzie można uleczyć życiowe rany, i uzdrawiającej Miłości, która rodzi się w ciszy Betlejemskiej Nocy, chcąc dotknąć każdego człowieka i napełnić go pokojem.

MONIKA A. OLEKSA

Wybory sołeckie 2023

Dobiega końca czteroletnia kadencja sołtysów i rad sołeckich. Uływ kadencji zachęca do podsumowania pracy naszych sołtysów. Z perspektywy ostatnich lat trzeba podkreślić, że była to bardzo trudna kadencja. Nade wszystko pandemia Covid 19 napelniła nas wszystkich obawą o zdrowie i zaburzyła całkowicie kontakty międzyludzkie, wielokrotnie eliminując jakiegokolwiek zgromadzenia czy spotkania. Miało to wielki wpływ na aktywność i działalność sołtysów i rad sołeckich

W kolejnych miesiącach, gdy liczba zażaleń systematycznie spadała, powoli życie społeczne wracało do normy. Niestety napaść Rosji na Ukrainę pozbawiła nas spokoju, wywołując kryzys społeczny i gospodarczy, oraz konieczność zaopiekowania się rzeszą uchodźców. To wszystko bardzo utrudniało pracę sołtysów oraz aktywność społeczną mieszkańców. Jednak nasi sołtysi dobrze sobie ze wszystkim radzili. W znakomitej większości korzystali z udogodnień informacyjnych i udzielali się na różnych forach za pomocą modnych i nośnych komunikatorów, co ułatwiało to kontakt zarówno z mieszkańcami jak i z władzami gminy.

Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie i troska o sprawy swojej miejscowości. Fundusze sołeckie, jakie funkcjonują w naszej gminie podsuwają sołtysom i mieszkańcom wiele pomysłów i trzeba przyznać, że są one dość racjonalnie wykorzystywane. Przybyło nam punktów oświetlenia, placów zabaw i siłowni pod chmurką, wyposażenia świetlic i różnorodnych aktywności: wspólne wyjazdy, warsztaty, festyny itp. Znacznie środki przeznaczane są na utrzymanie czystości i porządku w sołectwach, na drobne naprawy i remonty oraz wspieranie różnych grup lokalnych - OSP, dom dziecka, stowarzyszenia oraz kluby sportowe, koła gospodyń, czy placówki oświatowe. To bardzo ważne, że mieszkańcy współpracują ze sobą i potrafią się dogadywać. Pragnę bardzo serdecznie podziękować wszystkim naszym sołtysom i radom sołeckim za wielkie zaangażowanie i realną pracę wykonywaną

dla dobra wspólnoty.

Jak wspominałam nadchodzą wybory organów władzy w sołectwie. Przy tej okazji warto przytoczyć podstawowe przepisy, które regulują ustrój i organizację sołectwa. Sołectwa tworzone są na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku (z późniejszymi zmianami) o samorządzie gminnym. Historycznie, funkcja sołtysa w Polsce jest znana od XII wieku, choć ówczesnie funkcja sołtysa nie oznaczała jego dzisiejszej roli. W średniowieczu sołtys był przedstawicielem pana feudalnego. Jego rolą, dobrze opłacaną, było zarządzanie włościami pana. Jego stanowisko było dziedziczne. W czasach PRL sołtys pełnił rolę przedłużenia ramienia partii rządzącej i miał bardzo mało swobody w podejmowaniu decyzji.

Dzisiejszy sołtys jest wybierany raz na cztery lata przez ogół uprawnionych mieszkańców,

wprawdzie ma dużo więcej swobody w swoim działaniu, ale doświadcza większej krytyki i stawia się przed nim dużo większe oczekiwania. Z moich licznych rozmów z sołtysami, jak również z moich własnych doświadczeń samorządowych, wyłania się obraz coraz trudniejszych relacji z mieszkańcami, szczególnie młodszego pokolenia. Konsumpcyjne nastawienie, wygórowane oczekiwania oraz bezpardonowe ich artykułowanie zraza wielu społeczników do działania. Często wynika to z niedostatecznej wiedzy na temat roli i możliwości sołtysa czy też radnego, wójta lub urzędnika. Wielu ludziom wydaje się, że ich oczekiwania i pomysły natychmiast zostaną zrealizowane. Taki stan rzeczy sprawia, że wielu obecnych sołtysów nie chce kandydować w nadchodzących wyborach.

Co to jest sołectwo?

Sołectwo jest jednostką pomocniczą samorządu gminnego i jako takie, podlega organom władzy gminnej. To rada gminy powołuje i znosi sołectwa w drodze uchwały oraz nadaje im statut, w którym określa zasady funkcjonowania i realizacji zadań przez sołectwo. Działalność sołectwa musi być spójna z działalnością gminy. Z jednej strony sołectwo wspomaga gminę w realizacji zadań a z drugiej strony organizuje samopomoc mieszkańców zachęcając ich do wspólnego działania na rzecz rozwoju sołectwa. Sołectwa nie posiadają odrębnej osobowości prawnej, nie mogą samodzielnie zaciągać zobowiązań, nie mają własnego konta bankowego. Są one wyodrębnioną częścią gminy i muszą działać w ramach prawnych jej przypisanych. Organy władzy w sołectwie to:

Zebranie wiejskie

Nadrzędna rolę pełni zebranie wiejskie, jako władza uchwałodawcza. W zebraniu mają prawo uczestniczyć mieszkańcy sołectwa, i to oni decydują, kto zostanie sołtysem czy członkiem rady sołeckiej oraz w drodze uchwał decydują o wszystkich istotnych sprawach ich sołectwa. Mogą również wnosić uwagi, wnioski i petycje i kierować je zarówno do sołtysa jak i władz gminy. Od spotkań i konstruktywnych dyskusji oraz podejmowanych aktywności zależy siła sołectwa, a mieszkańcy mają poczucie sprawczości, co aktywizuje coraz większą grupę ludzi.

Rada sołecka

Liczebność rady określa statut sołectwa. Członkowie rady wybierani są przez zebranie wiejskie. Rada sołecka ma za zadanie wspomagać sołtysa we wszelkich działaniach oraz w realizacji uchwał zebrania wiejskiego, bądź uchwał rady gminy czy zarządzeń wójta. Rada sołecka posiada również kompetencje opinotwórcze względem wójta oraz zebrania wiejskiego, a także może pełnić funkcje kontrolne i doradcze.

Sołtys

Sołtys jest organem władzy wykonawczej sołectwa i wykonuje uchwały zebrania wiejskiego. To rola podobna do funkcji wójta, który również jest organem władzy wykonawczej i podlega radzie gminy. W przypadku wójta sprawa jest dużo bardziej skomplikowana, bo obok realizacji uchwał rady, wójt realizuje również zadania wynikające wprost z wielu innych przepisów.

Nie tylko tak wąsko zakrojona rola przypada sołtysowi. Aby być dobrym sołtysem trzeba mieć umiejętność poruszania się w roli łącznika, organizatora i administratora. Łącznikiem, sołtys jest wtedy, kiedy zajmuje się przenoszeniem informacji pomiędzy władzami gminy i mieszkańcami. Z jednej strony, sygnalizuje władzom gminy potrzeby i problemy mieszkańców a z drugiej strony, przekazuje ważne informacje, treści uchwał i zarządzeń mieszkańcom. Sołtys, jako organizator zwołuje zebrania wiejskie, zbiera pomysły i omawia je z mieszkańcami, przygotowuje plan pracy sołectwa i koordynuje inicjatywy i aktywność mieszkańców. Z kolei, jako administrator jest nośnikiem wiedzy o aktach prawnych podejmowanych w gminie, roznosi różnego rodzaju powiadomienia, decyduje i informację, zbiera podatki.

Jakie predyspozycje powinien mieć kandydat na sołtysa?

Przede wszystkim musi posiadać cechy społecznika. Praca sołtysa nie jest wynagradzana, więc motywacja do działania pochodzi z konkretnej osobowości, jej pomysłów, zaangażowania i umiejętności komunikowania się z różnymi grupami mieszkańców. Musi posiadać umiejętności integrowania mieszkańców wokół wspólnych celów, umiejętność budowania dobrych relacji i działania na rzecz porozumienia w trudnych i drażliwych sprawach.. Musi też lubić swoją pracę, która jest pracą społeczną, wymagającą poświęcenia czasu prywatnego, serca i odporności na trudne zdarzenia.

Korzystając z naszego Kwartalnika, który dociera do wielu mieszkańców, pragnę serdecznie podziękować naszym sołtysom za ogromne zaangażowanie w sprawy gminy i swoich sołectw. Dzięki Wam powstało wiele inwestycji i miejsc dla mieszkańców. Dziękuję za aktywność, wspaniałą frekwencję na spotkaniach w gminie oraz za bieżące pełnienie roli łącznika, pomiędzy władzami gminy i urzędem a naszymi mieszkańcami. Mieszkańcom życząc udanych wyborów, licznej frekwencji na zebraniach i pomysłów aktywizujących i rozwijających sołectwa. Niech osoby wybrane przez Was na ważne i odpowiedzialne funkcje sprawdzą się, z Państwa pomocą, w codziennym działaniu.

TERESA KOT

ZESTAWIENIE WYKONANIA FUNDUSZU SOŁECKIEGO W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH W ROKU 2022

Nazwa sołectwa	Zaplanowane wydatki	Realizacja	%
Barak	19 459,71 zł	17 171,65 zł	88%
Kluczowe zadanie- wykonanie oświetlenia drogowego.			
Dąbrowica	50 283,50 zł	36 758,02 zł	73%
Kluczowe zadanie- utrzymanie porządku na terenie sołectwa, zimowe i letnie utrzymanie dróg.			
Dębówka	31 578,04 zł	27 693,86 zł	88%
Kluczowe zadanie- zagospodarowanie działki gminnej w sołectwie.			
Jastków	50 283,50 zł	50 276,20 zł	100%
Kluczowe zadanie- remont świetlicy wiejskiej, zakup wyposażenia dla OSP. Jastków.			
Józefów-Pociecha	21 269,92 zł	20 064,41 zł	94%
Kluczowe zadanie – montaż lampy oświetleniowej, zakup czujników czadu dla mieszkańców.			
Ługów	31 326,62 zł	30 854,40 zł	98%
Kluczowe zadanie- montaż urządzeń na placu zabaw.			
Marysin	50 283,50 zł	40 000,00 zł	80%
Kluczowe zadanie- Budowa Klubu Aktywności Mieszkańców w Marysinie.			
Mitocin	25 493,73 zł	22 498,67 zł	88%
Kluczowe zadania- zakup garażu blaszaka, zakup wyposażenia i zagospodarowanie terenu wokół świetlicy.			
Moszenki	17 850,64 zł	17 850,00 zł	100%
Kluczowe zadanie- wykonanie siłowni zewnętrznej.			
Moszna	28 711,88 zł	28 468,20 zł	99%
Kluczowe zadanie- remont i zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej.			
Moszna Kol.	19 208,30 zł	19 206,31 zł	100%
Kluczowe zadanie-zakup tłucznia na remont dróg gminnych.			
Natalin	39 120,56 zł	38 686,27 zł	99%
Kluczowe zadanie- Budowa Klubu Aktywności Mieszkańców w Marysinie.			
Ożarów	39 271,41 zł	38 355,52 zł	98%
Kluczowe zadania- remont świetlicy wiejskiej.			
Panieńszczyzna	50 283,50 zł	34 754,66 zł	69%
Kluczowe zadanie- montaż lamp oświetleniowych, wykonanie projektu oświetlenia dr. Gminnej.			
Piotrawin	31 376,90 zł	13 292,23 zł	42%
Kluczowe zadanie- montaż lampy oświetleniowej, budowa sceny na boisku.			
Płuszowice Wieś	21 873,32 zł	20 987,03 zł	96%
Kluczowe zadanie- remont świetlicy wiejskiej, uatrakcyjnienie czasu wolnego mieszkańcom, utrzymanie porządku przy budynku świetlicy wiejskiej.			
Płuszowice Kol.	50 283,50 zł	30 210,31 zł	60%
Kluczowe zadanie- remont świetlicy wiejskiej, uatrakcyjnienie czasu wolnego mieszkańcom, utrzymanie porządku przy budynku świetlicy wiejskiej.			
Sieprawice	32 935,69 zł	29 205,40 zł	89%
Kluczowe zadanie- montaż lamp oświetleniowych, doposażenie placu zabaw.			
Sieprawki	21 169,35 zł	20 451,58 zł	97%
Kluczowe zadanie- montaż lamp oświetleniowych.			
Sługocin	18 252,91 zł	17 771,24 zł	97%
Kluczowe zadanie- remont świetlicy wiejskiej, zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej.			
Smugi	44 903,17 zł	44 297,50 zł	99%
Kluczowe zadanie- wykonanie oświetlenia drogowego, zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom- malowanie pasów akustyczno -wibracyjnych na dr. gminnej.			
Snopków	50 283,50 zł	49 885,08 zł	99%
Kluczowe zadanie-remont budynku gospodarczego przy SP. Snopków.			
Tomaszowice Wieś	38 265,74 zł	34 403,09 zł	90%
Kluczowe zadanie-montaż urządzeń na placu zabaw i siłowni zewnętrznej, montaż lampy oświetleniowej.			
Tomaszowice Kol.	43 193,53 zł	13 193,00 zł	31%
Kluczowe zadanie- zagospodarowanie działki gminnej, utrzymanie porządku na terenie sołectwa.			
Wysokie	15 587,89 zł	15 094,24 zł	97%
Kluczowe zadanie- remont świetlicy wiejskiej, zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej.			
RAZEM:	842 550,31 zł	711 428,87 zł	84%

*Realizacja na dzień 12.10.2022 r.

W dniu 25 listopada 2022 roku, wójt gminy Jastków przy kontrasygnacie skarbnika gminy podpisał umowę o dofinansowanie projektu pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 105978L (droga krajowa Nr 17) od km 0+5,50 do km 1+353,24, położonej w miejscowości Sługocin (gmina Jastków, na działce ewidencyjnej o numerze 343.”

Celem projektu jest poprawa stanu technicznego drogi gminnej 105978L oraz wsparcie dostępu mieszkańców gminy Jastków i innych użytkowników drogi gminnej do dróg wyższej kategorii, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz usprawnienie komunikacji między miejscowościami: Sługocin i min. Wysokie.

Inwestycja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 7.2 „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

ANDRZEJ DEC

Kontrola szamb i osadników w przydomowej oczyszczalni ścieków

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, każdy właściciel nieruchomości ma obowiązek gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków. Natomiast jeśli nieruchomość jest zlokalizowana przy istniejącej sieci kanalizacyjnej ma obowiązek się do niej przyłączyć.

W przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, właściciel musi wyposażyć nieruchomość w zbiornik bezodpływowy na nieczystości ciekłe. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest już wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Zamiar eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę wykorzystywanej na potrzeby własne w gospodarstwie domowym przed rozpoczęciem eksploatacji należy zgłosić do Urzędu Gminy Jastków. Brak zgłoszenia eksploatacji instalacji lub jej eksploatacja niezgodna ze złożoną informacją, podlega karze grzywny.

Właściciel powinien gromadzić dowody wywozu nieczystości ciekłych i okazać je podczas kontroli. Trzeba pamiętać, że posiadane rachunki, faktury VAT muszą potwierdzać regularność wywozu nieczystości ciekłych. Częstotliwość wywozu nieczystości ciekłych powinna odbywać się nie rzadziej niż 2 razy w roku. W przypadku posiadania przydomowych oczyszczalni ścieków, należy pamiętać o obowiązku pozbywania się z nich osadów ściekowych (zgodnie z instrukcją eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków). Fakt ten również musi zostać odpowiednio udokumentowany, poprzez dowody wywozu osadów ściekowych.

Usługę wywozu nieczystości ciekłych oraz osadów z osadników mogą wykonywać jedynie przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w tym zakresie wydane przez wójta gminy Jastków. Lista

tych przedsiębiorców jest umieszczona na w BIP na stronie internetowej gminy Jastków. Przepisy, w tym zakresie zostały zastrzeżone zarówno na poziomie krajowym jak i unijnym. Podyktowane jest to troską o środowisko naturalne, którego jakość budzi coraz większy niepokój i zobowiązuje nas wszystkich do skutecznego działania na rzecz ochrony naturalnych zasobów.

W związku z powyższym informujemy, że pracownicy Urzędu Gminy Jastków rozpoczęli na terenie wszystkich miejscowości gminy Jastków kontrole nieruchomości posiadających zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie.

Problem prawidłowego postępowanie z nieczystościami ciekłymi nadal istnieje, co potwierdzają liczne interwencje w sprawie wylewania nieczystości do rowów, czy też na pola. Przypominamy, że takie postępowanie jest nielegalne i podlega karze grzywny. Bez wątplenia problem ten przybiera zdecydowanie większe rozmiary na terenach, gdzie brak jest zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Ostatnim takim przykładem na terenie naszej gminy jest miejscowość Ożarów, gdzie badania Państwowego Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej wykazały obecność bakterii i wirusów bardzo niebezpiecznych dla zdrowia i życia m.in. bakterii E. coli.

Przypominamy, że odprowadzanie ścieków do ziemi prowadzi do zanieczyszczenia gleby i wód podziemnych. Bakterie te roznoszą ludzi i zwierzęta. Dlatego należy sobie zdać sprawę, że jeżeli sami nie będziemy dbać o czystość i porządek w miejscu, w którym mieszkamy, ani o swoje zdrowie i zdrowie swoich sąsiadów, żadne kary nie pomogą.

KATARZYNA JUSZCZAK

STAWKI PODATKÓW LOKALNYCH NA 2023 ROK

Jak co roku jesienią rady gmin podejmują uchwały w sprawie wysokości stawek podatkowych podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych i podatku od nieruchomości. Rada Gminy Jastków w tej sprawie zebrała się 25 listopada 2022 roku. Poniższa tabela przedstawia stawki jakie będą obowiązywały w 2023 roku na terenie gminy Jastków.

Podatek rolny			
I	1	za 1 ha przeliczeniowy (jeśli podatnik posiada gospodarstwo rolne)	147,50 zł
	2	za 1 ha użytków rolnych (jeśli podatnik nie posiada gospodarstwa rolnego)	295,00 zł
Podatek od nieruchomości			
II	1	- od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – od 1 m ² powierzchni	1,03 zł
	2	- od gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – od 1 ha powierzchni,	5,17 zł
	3	- od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni,	0,54 zł
	4	- od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – od 1 m ² powierzchni;	0,54 zł
	5	- budynków mieszkalnych – od 1 m ² powierzchni użytkowej,	0,89 zł
	6	- budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – od 1 m ² powierzchni użytkowej,	25,74 zł
	7	- budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczynanej na terenie Gminy Jastków w 2023 roku – od 1 m ² powierzchni użytkowej,	17,43 zł
	8	- budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – od 1 m ² powierzchni użytkowej,	12,04 zł
	9	- budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń – od 1 m ² powierzchni użytkowej,	5,25 zł
	10	- budynków pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni użytkowej;	8,68 zł
	11	- od budowli	2% ich wartości
Podatek leśny			
III	1	za 1 ha lasu	71,0996 zł

Podatek od środków transportowych					
1	od samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu:				
	a) powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie			819 zł	
	b) powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie			1.367 zł	
	c) powyżej 9 ton i poniżej 12 ton			1.640 zł	
2	od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton			1.914 zł	
3	od przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego			1.640 zł	
4	od autobusu, w zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:				
	a) mniejszej niż 22 miejsca			1.323 zł	
b) równej lub wyższej niż 22 miejsca			2.362 zł		
IV	od samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu równej lub wyższej niż 12 ton				
	Dopuszczalna masa całkowita w tonach		Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla samochodów z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla samochodów z innymi systemami zawieszenia osi jezdnych (w zł)
	Nie mniej niż	Nie mniej niż			
	Dwie osie				
	12	13		1907	1960
	13	14		2119	2225
	14	15		2331	2490
	15			2543	2616
	Trzy osie				
	12	17		2629	2783
	17	19		2558	2827
	19	21		2563	2832
	21	23		2691	2854
	23	25		2744	2867
	25			2632	2808
Cztery osie i więcej					
12	25		2725	2850	
25	27		2757	2877	
27	29		2772	2888	
29	31		2825	2895	
31			2893	2974	

6	od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton				
	Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów: ciągnik siodłowy + naczepa; ciągnik balastowy + przyczepa (w tonach)		Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla ciągników z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla ciągników z innymi systemami zawieszenia osi jezdnych (w zł)
	Nie mniej niż	Mniej niż			
	Dwie osie				
	12	18		2094	2195
	18	25		2134	2225
	25	31		2150	2232
	31			2232	2419
	Trzy osie i więcej				
	12	40		2256	2400
	40			3100	3130
	7	od przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego			
Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów: przyczepa (naczepa + pojazd silnikowy) (w tonach)		Liczba osi jezdnych	Stawka podatku dla przyczep i naczep z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne (w zł)	Stawka podatku dla przyczep i naczep z innymi systemami zawieszenia osi jezdnych (w zł)	
Nie mniej niż					Mniej niż
Jedna oś					
12		18		1528	1719
18		25		1648	1732
25				1668	1745
Dwie osie					
12		28		1683	1756
28		33		1702	1766
33		38		1890	1914
38				2344	2400
Trzy osie i więcej					
12		38		1890	1914
38				2380	2419

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW GMINA JASTKÓW - 2022/2023 ROK

MIEJSCOWOŚĆ	RODZAJ ODPADU	2023 r.								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Moszna Kolonia, Moszna, Miłocin, Piotrawin, Józefów Pociecha	Komunalne				3/18	4/18	1/15	4/18	2/16	1/15
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	3	1	1	3	4	1	4	2	1
	Odpady BIO (max. 4 worki)				3/18	4/18	1/15	4/18	2/16	1/15
	Popiół				3	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Ługów, Moszenki, Ożarów, Sieprawice, Sługocin, Sieprawki, Wysokie	Komunalne				4/19	5/19	2/16	5/19	3/17	4/18
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	4	2	2	4	5	2	5	3	4
	Odpady BIO (max. 4 worki)				4/19	5/19	2/16	5/19	3/17	4/18
	Popiół				4	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Marysin, Natalin	Komunalne				5/20	8/22	5/19	6/20	4/18	5/19
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	5	3	3	5	8	5	6	4	5
	Odpady BIO (max. 4 worki)				5/20	8/22	5/19	6/20	4/18	5/19
	Popiół				5	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Płuszwowice, Płuszwowice Kolonia	Komunalne				6/21	9/23	6/20	7/21	7/21	6/20
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	9	7	7	6	9	6	7	7	6
	Odpady BIO (max. 4 worki)				6/21	9/23	6/20	7/21	7/21	6/20
	Popiół				6	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Tomaszowice Kolonia, Tomaszowice	Komunalne				11/25	10/24	7/21	11/25	8/22	7/21
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	10	8	8	11	10	7	11	8	7
	Odpady BIO (max. 4 worki)				11/25	10/24	7/21	11/25	8/22	7/21
	Popiół				11	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Snopków, Smugi	Komunalne				12/26	11/25	9/23	12/26	9/23	8/22
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	11	9	9	12	11	9	12	9	8
	Odpady BIO (max. 4 worki)				12/26	11/25	9/23	12/26	9/23	8/22
	Popiół				12	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Panieńszczyzna, Jastków	Komunalne				13/27	12/26	13/27	13/27	10/24	11/25
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	12	10	10	13	12	13	13	10	11
	Odpady BIO (max. 4 worki)				13/27	12/26	13/27	13/27	10/24	11/25
	Popiół				13	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Dębówka, Barak, Dąbrowica	Komunalne				14/28	15/29	14/28	14/28	11/25	12/26
	Segregowane (papier, tworzywa, szkło)	13	14	14	14	15	14	14	11	12
	Odpady BIO (max. 4 worki)				14/28	15/29	14/28	14/28	11/25	12/26
	Popiół				14	-	-	-	-	-
	Zbiórka objazdowa	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Odpady do odbioru należy wystawić do godziny 7:00

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW GMINA JASTKÓW – 2022/2023 ROK zabudowa wielorodzinna

MIEJSCOWOŚĆ	RODZAJ ODPADU	2023r.								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Zabudowa wielorodzinna Panieńszczyzna, Snopków	Komunalne	5; 13; 20; 27	3; 10; 17; 24	3; 10; 17; 24; 31	6; 14; 21; 28	5; 12; 19; 26	2; 9; 16; 23; 30	7; 14; 21; 28	4; 11; 18; 25	1; 8; 15; 22; 29
	Segregowane (tworzywa sztuczne, szkło, papier)	5; 20	3; 17	3; 17; 31	14; 28	12; 26	9; 23	7; 21	4; 18	1; 15; 29
	Odpady BIO	5; 20	3; 17	3; 17; 31	6; 14; 21; 28	5; 12; 19; 26	2; 9; 16; 23; 30	7; 14; 21; 28	4; 11; 18; 25	1; 8; 15; 22; 29
	Zbiórka objazdowa Panieńszczyzna	-	-	-	-	-	-	-	-	5
	Zbiórka objazdowa Snopków	-	-	-	-	-	-	-	-	5

I. Rodzaje odpadów przyjmowanych w punktach PSZOK:

- odpady wielkogabarytowe – sofy, krzesła, stoły, szafy, tapczany, łóżka, fotele, wózki dziecięce, huśtawki, plastikowe ślizgawki, zabawki dużych rozmiarów, rowery, dywany, wykładziny, materace, kołdry, listwy przypodłogowe, rynny, kabiny prysznicowe, wanny, panele, płoty, drzwi, okna szybami, szyby okienne, rolety i grzejniki;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny:
 - * urządzenia gospodarstwa domowego: chłodziarki, zamrażalki, pralki, suszarki do ubrań, zmywarki, mikrofalówki, grzejniki elektryczne, wentylatory elektryczne, odkurzacze, żelazka, tostery, frytkownice, noże elektryczne, suszarki i prostownice do włosów;
 - * sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, np. komputery, laptopy, telefony, kalkulatory;
 - * sprzęt audiowizualny: odbiorniki radiowe i telewizyjne, kamery wideo, sprzęt hi-fi;
 - * narzędzia elektryczne i elektroniczne: wiertarki, piły, maszyny do szycia, zabawki, kosiarki;
 - * kosiarki spalinowe;
- odpady niebezpieczne:
 - * chemikalia – farby, lakiery i ich pozostałości, opakowania po środkach do mycia samochodów, tusze do drukarek;
 - * opony od samochodów osobowych i pojazdów jednośladowych: LIMIT - jeden komplet (4 sztuki/rok) na nieruchomości;
 - * zużyte baterie i akumulatory;
 - * świetlówki i żarówki;
 - * przeterminowane leki i opakowania po lekarskich;
- popiół i żużel – przyjmowany w foliowych workach, nie jutowych;
- odpady budowlano-remontowe: LIMIT 500 kg/rok na nieruchomości
 - * folia budowlana, tektura budowlana, styropian, rurki z tworzyw sztucznych, odpady budowlane miękkie, opakowania po klejach i piankach budowlanych, itp.;
 - * gruz zmieszany – w tym ceramika, terakota, cegły, płyty kartonowo-gipsowe, umywalki, sedesy;
 - * gruz „czysty”;
- odpady zbierane selektywnie - papier i tektura, szkło, metale, opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne;
- odpady ulegające biodegradacji – odpady przyjmowane są w workach foliowych, nie jutowych.

Rodzaje odpadów nie przyjmowanych w punktach PSZOK:

- opakowania oraz opakowania z zawartością po olejach samochodowych (przepracowanych);
- części samochodowe w tym szyby samochodowe;
- materiały zawierających azbest;
- papa;

- odpady w opakowaniach ciekących, uszkodzonych w stopniu powodującym wyciek substancji znajdujących się wewnątrz tego opakowania;
- odpady niebezpieczne bez etykiet;
- wełna skalna i szklana (tzw. wełna mineralna);
- opakowania oraz opakowania z zawartością po środkach ochrony roślin;
- opony od ciągników oraz pojazdów ciężarowych;
- odzież i obuwie;
- znicze;
- odpady komunalne zmieszane;
- odpady w ilościach i charakterze wskazujących na to, iż pochodzą z działalności gospodarczej (rolniczej, spożywczej, motoryzacyjnej, medycznej, przemysłowej).

II. W ramach organizowanej zbiórki objazdowej odbierane będą następujące odpady:

- KOMPLETNY zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zaliczamy do niego:
 - urządzenia gospodarstwa domowego: chłodziarki, zamrażalki, pralki, suszarki do ubrań, zmywarki, mikrofalówki, grzejniki elektryczne, wentylatory elektryczne, odkurzacze, żelazka, tostery, frytkownice, noże elektryczne, suszarki i prostownice do włosów;
 - sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, np. komputery, laptopy, telefony, kalkulatory;
 - sprzęt audiowizualny: odbiorniki radiowe i telewizyjne, kamery wideo, sprzęt hi-fi;
 - narzędzia elektryczne i elektroniczne: wiertarki, piły, maszyny do szycia, zabawki, kosiarki narzędzia elektryczne i elektroniczne: wiertarki, piły, maszyny do szycia, zabawki; - kosiarki spalinowe;
- Odpady wielkogabarytowe: meble; szafy; stoły; krzesła; sofy; komody; dywany; materace; wykładziny; wózki dziecięce; rowery; zabawki dużych rozmiarów.
- Opony z samochodów osobowych i pojazdów jednośladowych spełniające poniższe warunki: czyste bez piasku, ziemi oraz innych zanieczyszczeń.

W ramach zbiórki objazdowej nie będą odbierane :

- Zużyte opony ciężarowe, ciągnikowe.
- Części samochodowe, motorowery.
- Części, których nie mogą podnieść 2 osoby (więcej niż 50 kg pojedyncza część).
- Szyby okienne, okna z szybami, drzwi, kabiny prysznicowe, wanny, gruz budowlany, panele, umywalki, sedesy, płoty, grzejniki, płytki, rolety, świetlówki, leki, farby, lakiery, odpady remontowe.
- Opakowania po olejach samochodowych, opakowania po środkach ochrony roślin, nieużyte środki ochrony roślin.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia,
pragniemy złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia.
Niech nadchodzące Święta będą dla Państwa
niezapomnianym czasem pełnym ciepła, pokoju i radości,
spędzonym bez pośpiechu trosk i zmartwień.
Życzymy dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności
w życiu zawodowym i prywatnym
oraz wielu sukcesów nadchodzącym Nowym Roku.

Teresa Kot
Wójt Gminy Jastków

Teresa

Marek Wieczerek
Przewodniczący Rady Gminy Jastków

Marek

